

GLÓWNY INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

EUROPEJSKA AGENCJA ŚRODOWISKA W ROKU 2016

UDZIAŁ POLSKI W REALIZACJI ZADAŃ

- sprawozdanie -

Akceptuję:

GLÓWNY INSPEKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA

dr inż. Marek Halniak

WARSZAWA, czerwiec 2017

Opracowanie:
Krajowy Punkt Kontaktowy EEA/EIONET
w Departamencie Monitoringu i Informacji o Środowisku
Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska

SPIS TREŚCI

Wprowadzenie.....	4
1. Ogólne informacje o Europejskiej Agencji Środowiska	4
1.1. Status formalno-prawny, cele i zadania	4
1.2. Organizacja.....	5
2. Najważniejsze działania i produkty EEA w roku 2016.....	7
2.1. Najważniejsze usługi i dane EEA	8
2.2. Raporty EEA	10
2.3. Realizacja inicjatyw horyzontalnych UE	12
2.4. Inne wybrane działania EEA.....	14
3. Zadania realizowane w kraju	16
3.1. Organizacja i koordynacja krajowej EIONET	16
3.2. Przekazywanie danych, w tym raportowanie w ramach CDF	17
3.3. Udział w przygotowywaniu raportów, opracowań i innych produktów EEA	23
3.4. Uczestnictwo w spotkaniach Zarządu i EIONET, inne wydarzenia	26
Podsumowanie udziału strony polskiej i wnioski	29
ZAŁĄCZNIK 1 Krajowa struktura EIONET w 2016 r.	32
ZAŁĄCZNIK 2 Krajowa struktura EIONET w 2017 r.	33
ZAŁĄCZNIK 3 Podstawowe strumienie danych – Core Data Flows (CDFs)	34
ZAŁĄCZNIK 4 Zestawienie ważniejszych pojęć i skrótów stosowanych w niniejszej informacji.....	35

Wprowadzenie

Główny Inspektor Ochrony Środowiska, zgodnie z art. 2 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, jest odpowiedzialny za koordynację współpracy Polski z Europejską Agencją Środowiska (*European Environment Agency*) – EEA. Koordynacja ta jest realizowana poprzez Krajowy Punkt Kontaktowy ds. współpracy z EEA w ramach EIONET – Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska, ulokowany w Departamencie Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ. Ponadto przedstawiciel GIOŚ reprezentuje Polskę w organie decyzyjnym Agencji – Zarządzie.

Niniejszy materiał stanowi sprawozdanie z koordynacji współpracy z EEA. W pierwszej części zaktualizowano ogólne informacje o Agencji; w drugiej zaprezentowano najważniejsze zadania programowe realizowane przez EEA w roku 2016; w trzeciej omówiono uczestnictwo Polski w realizacji tego programu oraz przedstawiono wnioski. Zasadniczo sprawozdanie obejmuje rok 2016, jednakże w kluczowych kwestiach zawiera także informacje zaktualizowane do czerwca 2017 r.

Wszelkie informacje dotyczące Agencji są dostępne w jej portalu: <http://www.eea.europa.eu>.

1. Ogólne informacje o Europejskiej Agencji Środowiska

1.1. Status formalno-prawny, cele i zadania

Europejska Agencja Środowiska została utworzona, jako prawnie niezależna jednostka Wspólnoty, Rozporządzeniem Rady (EWG) 1210/90 w sprawie ustanowienia Europejskiej Agencji Środowiska i Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (EIONET)¹, wprowadzonym w życie 30 listopada 1993 r. i później nowelizowanym². Obecnie obowiązuje Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r., wydane jako wersja ujednolicona³.

Nadrzędnym celem Agencji jest wspieranie zrównoważonego rozwoju i pomoc w osiągnięciu istotnej i wymiernej poprawy stanu środowiska w Europie poprzez dostarczanie ośrodkom decyzyjnym i społeczeństwu aktualnych, odpowiednich do potrzeb i wiarygodnych informacji o środowisku. Art. 2 ww. Rozporządzenia PE i Rady określa zadania Agencji, do których należy między innymi:

- koordynacja działań Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (EIONET) w celu gromadzenia, analizy, oceny i zarządzania danymi oraz informacją we współpracy z agendami UE, krajami członkowskimi, organizacjami międzynarodowymi;

---

¹ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1210/90 z dnia 7 maja 1990 r. w sprawie ustanowienia Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Dz. Urz. WE L 120 z dnia 11 maja 1990 r., str. 1-6, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 1, str. 396-401)

² Rozporządzeniem Rady (WE) nr 933/1999 z dnia 29 kwietnia 1999 r. zmieniającym rozporządzenie (EWG) nr 1210/90 w sprawie ustanowienia Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Dz. Urz. WE L 117 z dnia 5 maja 1999 r., str. 1-4; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 4, str. 143) oraz Rozporządzeniem (WE) nr 1641/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2003 r. zmieniającym rozporządzenie Rady (EWG) nr 1210/90 w sprawie ustanowienia Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Dz. Urz. UE L 245 z dnia 29 września 2003 r., str. 1-3; Polskie wydanie specjalne Rozdział 15, Tom 07 P. 611 – 613)

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska – wersja ujednolicona (Dz. Urz. UE L 126/13 z dnia 21 maja 2009 r.)

- dostarczanie Wspólnocie i krajom członkowskim obiektywnych informacji niezbędnych do planowania i wdrażania właściwej i skutecznej polityki w zakresie środowiska; w szczególności dostarczanie Komisji Europejskiej informacji potrzebnych do realizacji jej zadań obejmujących identyfikowanie, przygotowanie i ocenę środków oraz aktów prawnych w dziedzinie środowiska;
- pomoc w monitorowaniu działań na rzecz środowiska poprzez odpowiednie wspieranie zadań dotyczących raportowania;
- rejestrowanie, zestawianie i ocena danych o stanie środowiska, sporządzanie specjalistycznych sprawozdań na temat jakości, wrażliwości i presji na środowisko na terytorium Wspólnoty, zapewnienie jednolitych kryteriów oceny danych o środowisku, które to kryteria mają być stosowane przez wszystkie państwa członkowskie oraz dalsze rozwijanie referencyjnego ośrodka informacji o środowisku;
- upowszechnianie wiarygodnych i porównywalnych informacji o środowisku wśród społeczeństwa, w szczególności za pomocą technologii teleinformatycznych.

1.2. Organizacja

Europejska Agencja Środowiska zrzesza 33 państwa członkowskie: 28 krajów członkowskich Unii Europejskiej oraz Islandię, Liechtenstein, Norwegię, Szwajcarię i Turcję. Status państw współpracujących mają kraje bałkańskie: Albania, Bośnia i Hercegowina, Była Jugosłowiańska Republika Macedonii, Czarnogóra i Serbia oraz Kosowo w rozumieniu rezolucji ONZ nr 1244.

Siedziba EEA usytuowana jest w Kopenhadze. Agencją kieruje Dyrektor Wykonawczy, którego funkcję, od 1 czerwca 2013 r., sprawuje pochodzący z Belgii Hans Bruyninckx.

Za wdrażanie programów oraz codzienne funkcjonowanie Agencji Dyrektor Wykonawczy odpowiada przed Zarządem (*Management Board*) czyli organem decyzyjnym EEA – w jego skład wchodzi po 1 przedstawicielu każdego kraju członkowskiego, a także 2 reprezentantów Komisji Europejskiej i 2 przedstawicieli środowiska naukowego, wyznaczonych przez Parlament Europejski (PE). Zarząd Agencji spotyka się 3 razy w roku, a do jego zadań należy m.in. zatwierdzanie wieloletniego i rocznych planów pracy oraz budżetu EEA. Funkcję przewodniczącego Zarządu pełni od 1 września 2014 r. Elisabeth Freytag-Rigler z austriackiego Ministerstwa Rolnictwa, Leśnictwa, Środowiska i Gospodarki Wodnej. Stanowisko członka Zarządu EEA jest po stronie polskiej nieobsadzone, rolę zastępcy pełni Anna Katarzyna Wiech, Dyrektor Departamentu Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ.

Przewodniczący Zarządu oraz wszyscy wiceprzewodniczący (do 5 osób wybieranych spośród członków Zarządu) wraz z reprezentantem KE oraz przedstawicielem wyznaczonym przez PE tworzą tzw. Biuro w strukturze Agencji, które przygotowuje posiedzenia Zarządu, spotkania robocze z Komisją i Parlamentem Europejskim, a także podejmuje decyzje w okresie pomiędzy posiedzeniami Zarządu.

Organem doradczym Agencji jest Komitet Naukowy, któremu do 2016 r. przewodniczyła Sybille van den Hove z Autonomicznego Uniwersytetu w Barcelonie. Obecnie rolę przewodniczącego pełni Per Mickwitz z Fińskiego Instytutu ds. Środowiska. W skład Komitetu Naukowego wchodzi prof. Małgorzata Grodzińska-Jurczak z Uniwersytetu Jagiellońskiego, jako ekspert ds. zachowania bioróżnorodności, usług ekosystemowych i zarządzania działalnością człowieka na obszarach chronionych.

Na koniec 2016 r. liczba pracowników w Europejskiej Agencji Środowiska wynosiła 222, w tym bez tzw. dostawców usług (np. strażników) 196 osób na podstawie zatrudnienia

w EEA (eksperti kontraktowi, czasowi i urzędnicy), w tym 5 narodowości polskiej, oraz 12 ekspertów krajowych oddelegowanych z macierzystych jednostek poszczególnych państw. Zgodnie z wymogami KE dot. redukcji zasobów w agencjach UE liczba stałych etatów w EEA (eksperti czasowi i urzędnicy) ulega zmniejszeniu ze 138 w 2013 r. do docelowo 124 w 2018 r. Z kolei całkowita liczba pracowników ulega stopniowemu zwiększeniu.

Wypełnianie przez Europejską Agencję Środowiska jej misji możliwe jest jedynie przy ścisłej współpracy z krajami członkowskimi. Współpraca ta realizowana jest w oparciu o Europejską Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska (EIONET) – partnerską sieć, odpowiedzialnych za informację o środowisku, instytucji krajowych i reprezentujących te instytucje ekspertów, której zadaniem jest zapewnienie przepływu danych, informacji i wiedzy pomiędzy krajami członkowskimi i Agencją oraz wewnątrz kraju – w ramach krajowych struktur EIONET.

Elementami tej sieci są:

na poziomie europejskim:

- Europejska Agencja Środowiska,
- sześć Europejskich Centrów Tematycznych – ETC (*European Topic Centres*) – konsorcjów specjalizujących się w określonej tematyce: powietrze, klimat, różnorodność biologiczna, wody, odpady i materiały, obszary miejskie i grunty, wyłanianych w drodze konkursu i działających na podstawie kilkuletnich kontraktów zawieranych z EEA⁴;

na poziomie krajowym:

- Krajowe Punkty Kontaktowe – NFP (*National Focal Points*) prowadzące współpracę z EEA, koordynujące działania na poziomie kraju i jednocześnie odpowiedzialne za kontakty z Agencją;
- Krajowe Centra Referencyjne – NRC (*National Reference Centres*) – jednostki odpowiedzialne za realizację określonych zadań w ramach bloków tematycznych.

Obecna struktura EIONET obowiązuje na lata 2014-2018 zgodnie z pierwotną perspektywą aktualnego wieloletniego programu pracy (MAWP) i określa 24 krajowe centra referencyjne. Obecnie EIONET obejmuje łącznie ok. 1500 ekspertów w ok. 400 instytucjach w 39 krajach.

Pod koniec 2015 r. Zarząd zdecydował o przedłużeniu zakresu obowiązywania MAWP o jeden rok, w związku z planami ewaluacji EEA i możliwymi przyszłymi zmianami w rozporządzeniu o EEA i EIONET. Pod koniec 2016 r. Zarząd, zgodnie z sugestią EEA, zgodził się na kolejne przedłużenie obecnego MAWP do 2020 r. Do tej pory nie opublikowano rozszerzonego MAWP, nie zdecydowano także o skutkach dla struktury EIONET. W 2017 r. EEA zapowiedziała „lekką” rewizję struktury, proces jeszcze się nie rozpoczął. Przedłużenie MAWP wpłynie także na kontrakty Europejskich Centrów Tematycznych – umowy nie będą przedłużane, za to kolejny okres zakontraktowania będzie krótszy.

---

⁴ W 2016 r. funkcjonowały następujące ETC: ds. zanieczyszczenia powietrza i łagodzenia zmian klimatu (ACM) – konsorcjum prowadzone przez Holenderski Instytut Zdrowia Publicznego i Środowiska; ds. oddziaływania klimatu i działań adaptacyjnych (CCA) – konsorcjum prowadzone przez włoskie Euro-Śródziemnomorskie Centrum ds. Zmian Klimatu; ds. wód śródlądowych, przybrzeżnych i morskich (ICM) – konsorcjum prowadzone przez niemieckie Centrum Helmholtz ds. Badań Środowiska; ds. różnorodności biologicznej (BD) – konsorcjum prowadzone przez Muzeum Narodowe Historii Naturalnej w Paryżu; ds. odpadów i materiałów w ekologicznej gospodarce (WMGE) – konsorcjum prowadzone przez Flamandzki Instytut Badań Technologicznych; ds. obszarów miejskich, użytkowania ziemi i gleb (ULS) – konsorcjum prowadzone przez Austriacką Agencją ds. Środowiska.

Proces ewaluacji EEA, przeprowadzany regularnie co 5 lat, rozpoczął się w 2017 r. i obejmuje okres od połowy 2012 r. do 2016 r. Realizowany jest przez zewnętrzne konsorcjum, pod przewodnictwem firmy COWI. Po raz pierwszy ewaluacja prowadzona jest na zlecenie KE, a nie EEA. Ostateczny raport końcowy zostanie opracowany przez KE. W 2016 r. EEA prowadziła prace przygotowawcze, m.in. organizując na koniec roku wspólne seminarium dla Zarządu, NFP, KN, ETC, dot. przyszłości EEA i EIONET. Wkładem do seminarium były skierowane do NFP ankiety dot. organizacji sieci na poziomie krajowym oraz oceny wartości dodanej współpracy w poszczególnych obszarach. Plan na 2017 r. zakłada analizę dokumentów oraz angażowanie zarówno pracowników EEA, jak i członków Zarządu i EIONET, m.in. poprzez udział w dedykowanych ankietach i wywiadach.

W 2016 r. kontynuowały działanie dodatkowe grupy robocze złożone z wybranych NFP, z własnej inicjatywy angażujących się w dodatkowe zadania w ramach współpracy z EEA, oraz przedstawiciele EEA. Były to grupy: ds. Copernicus: ds. opiniowania rozwoju narzędzi ICT dla prowadzenia współpracy z EEA w ramach EIONET (ICT UG); ds. innowacji w EIONET w kontekście rozwoju tzw. „bazy wiedzy” na potrzeby wdrażania 7.EAP (E3I WG). W 2017 r. EEA powołała dodatkowo nową grupę ds. INSPIRE.

2. Najważniejsze działania i produkty EEA w roku 2016

Rok 2016 był trzecim rokiem obowiązywania Wieloletniego Programu Pracy EEA (MAWP) na lata 2014-2018 (2020). MAWP odnosi się do priorytetów siódmego programu działań UE w zakresie środowiska (7.EAP) i opiera się na czterech strategicznych obszarach:

1. Dostarczanie informacji na potrzeby wdrażania polityki UE – obejmujący rolę EEA w dostarczaniu informacji o stanie środowiska i oddziałujących presjach w układzie oceny „czynniki sprawcze – presje – stan – wpływ – reakcje” (DPSIR) oraz o osiągniętych postępach w polityce ochrony środowiska w odniesieniu do obowiązujących aktów prawnych UE i konieczności wzmocnienia ich wdrażania, podzielony na 9 obszarów tematycznych uwzględniających elementy środowiska i sektory gospodarki;
2. Ocena wyzwań systemowych – obejmujący zadania związane z analizą wielorakich powiązań i wzajemnych oddziaływań między elementami środowiska, gospodarki, czynnikami społecznymi i politycznymi, także w dłuższym horyzoncie czasowym, uwzględniający m.in. problematykę tzw. ekologicznej gospodarki, zrównoważonego wykorzystania zasobów, dobrobytu człowieka w rozumieniu także jego dobrego samopoczucia i zdrowia, identyfikacji kluczowych megatrendów gospodarczych, technologicznych, społecznych, w zakresie środowiska oraz dotyczących zarządzania;
3. Współtworzenie, wymiana i wykorzystanie wiedzy – obejmujący m.in. współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami oraz z sieciami ekspertów, przede wszystkim EIONET, a także rozwój systemów informacyjnych;
4. Zarządzanie EEA – obejmujący sprawy administracyjne i organizacyjne w samej Agencji.

Priorytety programu pracy EEA w 2016 r. odzwierciedlały priorytety MAWP, ze szczególnym uwzględnieniem – w zakresie obszaru 1 – tematyki dot. emisji gazów cieplarnianych, adaptacji do zmian klimatu, raportowania według Ramowej Dyrektywy Wodnej, analizy 25-letniej serii danych o pokryciu/użytkowaniu terenu, mapowania i oceny ekosystemów oraz rachunków dot. środowiska, a – w zakresie obszaru 2 – publikacji raportu wskaźnikowego dot. wdrażania 7.EAP oraz rozwoju wiedzy o tzw. przemianach systemowych w kontekście m.in. gospodarki o obiegu zamkniętym. W dalszych podrozdziałach przedstawiono najważniejsze działania i produkty Agencji w 2016 r. Pełny

wykaz działań i wyników zostanie udostępniony poprzez stronę EEA w rocznym sprawozdaniu Agencji o układzie odpowiadającym priorytetom MAWP. Format sprawozdania uległ w 2016 r. zmianie, gdyż zdecydowano o scaleniu funkcjonujących dotychczas równolegle dwóch sprawozdań – rocznego raportu, przesyłanego instytucjom UE i krajom oraz tzw. rocznego raportu z działalności przygotowywanego na potrzeby kontroli finansowej i audytu. Przyjęto standardowy wzór KE.

Rok 2016 był ostatnim rokiem obowiązywania rocznego programu pracy jako samodzielnego dokumentu. Zgodnie z wymaganiami Komisji Europejskiej, EEA w 2015 r. wprowadziła nowy dokument planistyczny – trzyletni dokument programowy – EEA Programming Document (PD). Stanowi on połączenie wieloletniego programu pracy (MAWP2014-2018), wieloletniego planowania budżetowego i programu zatrudnienia (MASPP2017-2019) oraz rocznego programu pracy. Harmonogram prac wymaga przekazywania projektu dokumentu instytucjom UE do końca stycznia roku poprzedzającego pierwszy rok obowiązywania. Już w 2015 r. prowadzono zatem prace nad projektem rocznego programu pracy na 2017 r., jako elementu PD 2017-2019, a w 2016 r. nad projektem rocznego programu pracy na 2018 r., jako elementu PD 2018-2020. Ostateczne wersje Zarząd zatwierdzał pod koniec roku poprzedzającego pierwszy rok obowiązywania, lecz konsultacje z EIONET dotyczyły wstępnego projektu i prowadzone były na blisko 1,5 roku przed wejściem w życie rocznego programu pracy.

2.1. Najważniejsze usługi i dane EEA

Wszystkie wyniki działalności Europejskiej Agencji Środowiska są udostępniane poprzez serwis internetowy: <http://www.eea.europa.eu>. Sieci EIONET dedykowana jest strona <http://www.eionet.europa.eu>, obejmująca m.in. odpowiednie narzędzia wspomagające realizację zadań – m.in. system Forum, gdzie Agencja umieszcza m.in. dokumenty do konsultacji i materiały na spotkania. Portal zawiera także system Reportnet do obsługi sprawozdawczości. Początkowo używany do raportowania do EEA, stopniowo zaczął być wykorzystywany w sprawozdawczości do KE i używany jest także poza EIONET.

Oceny tematyczne dotyczące zagrożeń dla środowiska i presji, stanu poszczególnych elementów środowiska Europy oraz podejmowanych działań, prezentowane są m.in. w raportach tematycznych, udostępnianych w wersji elektronicznej na stronie EEA oraz w większości także w wersji papierowej – jako raporty zostały one omówione w następnym podrozdziale.

Podstawę dla realizacji misji EEA stanowią dostarczane przez państwa dane. Były one weryfikowane i przetwarzane, z udziałem Europejskich Centrów Tematycznych, celem wykorzystania w publikacjach i usługach EEA. Na początku 2017 r. EEA zapowiedziała realizację 3-letniego projektu stworzenia Reportnetu 2.0. Obejmuje on zmiany w architekturze, jak i ulepszenie infrastruktury, celem usprawnienia obecnego systemu i przyjęcia dalszej e-sprawozdawczości oraz poprawy bezpieczeństwa. W 2016 r. na bieżąco wprowadzano drobne modyfikacje wynikające z realizowanej sprawozdawczości.

Komisja Europejska powierza EEA obsługę coraz szerszego zakresu obowiązków raportowych. Realizacja większości unijnych obowiązków sprawozdawczych krajów odbywa się poza EEA, ale aktualnie dla 101 obowiązków sprawozdawczych proces przekazu danych zarządzany jest przez EEA, tzn. dane przekazywane są poprzez narzędzia Reportnet. Około 80% danych raportowanych przez kraje za pośrednictwem Reportnet EEA wynika ze zobowiązań UE. 8 przekazów to przekazy stricte EIONETowe tj. wynikające wyłącznie z planu pracy EEA: dane o jakości wód; dane o zasobach wód; dane o emisjach do wód; dane o jakości wód przejściowych, przybrzeżnych i morskich; dane przestrzenne dot. wód; dane

o elementach biologicznych w wodach przejściowych i przybrzeżnych; dane o obszarach chronionych; dane o pokryciu/użytkowaniu terenu Corine Land Cover. Zakres oczekiwanych przez EEA danych jest mniejszy, jeśli dostępne są one dla EEA poprzez inne przekazy, również do innych ciał (np. dane raportowane do Międzynarodowej Rady Badań Morza ICES nie muszą być ponownie raportowane do EEA).

W 2015 r. zniesiono kategorię tzw. priorytetowych strumieni danych (PDF), które podlegały corocznej ocenie i wpływały na ranking krajów publikowany w specjalnej zakładce na stronie EEA oraz w dedykowanym raporcie <http://www.eea.europa.eu/publications/eionet-priority-dataflows>. Agencja zdecydowała się wprowadzić nową kategorię – podstawowych strumieni danych – Core Data Flows (CDF) i zmienić okres podlegający ocenie na lata kalendarzowe. Wprowadzono nowe kryteria - dotyczące terminowości przekazu oraz jego zawartości w oparciu o spełnienie wymagań testów jakości - oraz rozszerzono skalę, odchodząc przy tym od tzw. „buziek” na rzecz punktów od 0 do 4.

Do CDF zaliczono wybrane kluczowe dane, wykorzystywane w produktach i usługach EEA, raportowane przez kraje EEA i współpracujące, przy wykorzystaniu narzędzi Reportnetu EEA (m.in. Centralnego Repozytorium Danych EEA <http://cdr.eionet.europa.eu>). Listę strumieni CDF zatwierdził Zarząd EEA pod koniec 2015 r., a Agencja w roku 2016 nadal pracowała nad zasadami i formą oceny. Zakres CDF, obejmujący 18 strumieni, zawierających 23 przekazy danych, związanych z 30 obowiązkami raportowymi wykazanymi w bazie ROD EEA⁵, lokuje ten proces głównie poza zadaniami wynikającymi z mandatu sieci EIONET. Jednocześnie dokonywana przez EEA ocena i ranking wymaga monitorowania przez raportujących, którzy w części należą do EIONET. Pod adresem <http://www.eionet.europa.eu/dataflows> EEA w 2017 r. uruchomiła nową sekcję, zamieszczając m.in.: wykaz CDF z odwołaniem do Bazy Obowiązków Sprawozdawczych ROD, zasady oceny CDF oraz wstępną ocenę dla 10 przekazów, wpływającą na ranking krajów. Standardowy termin raportowania danych o wodach został przesunięty przez EEA, co oznacza, że ocena CDF za 2016 r. obejmuje dane WISE SoE wyraportowane w 2017 r., a nie 2016 r. W pierwszej ocenie CDF – za 2016 r. – żaden kraj nie uzyskał 100% realizacji, ale 3 kraje (w tym Polska) osiągnęły 98%, a kolejne 9 ma wynik 90% lub wyżej. Mediana dla krajów EEA wyniosła 85%.

Z uwagi na fakt, że niektóre przekazy danych realizowane są z częstotliwością kilkuletnią, coroczny ranking krajów nie będzie porównywalny między latami, gdyż nie będzie mógł dotyczyć dokładnie takiego samego zakresu danych. Wykaz podstawowych strumieni danych, pokazujący różnice w zakresie oceny w poszczególnych latach, zawarto w załączniku nr 3. Ponadto EEA wprowadziła, w ww. sekcji na stronie, przejście do automatycznej oceny przekazów w 2017 r. – aktualizowana codziennie – obejmuje przekazy liczone do CDF, a także inne wybrane przekazy <http://www.eionet.europa.eu/dataflows/2017> - również

---

⁵ Przekazywanie danych w Reportnet zorganizowane jest według obowiązków sprawozdawczych wykazanych w prowadzonej przez EEA Bazie Obowiązków Sprawozdawczych ROD <http://rod.eionet.europa.eu>. Strumień danych może być związany z więcej niż jednym obowiązkiem, może także dzielić się na oddzielne przekazy wgrywane w CDR. Przykładowo:

- podstawowy strumień danych z zakresu wód kąpielowych związany jest z dwoma oddzielnymi obowiązkami ujętymi w różnych artykułach dyrektywy;
- z przyczyn technicznych raportowanie danych według wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej w 2016 r. podzielone jest na 4 obowiązki raportowe (XML data, RBDSUCA XML, Reporting, Spatial data) – jako obowiązek reprezentatywny EEA wybrała dane RBDSUCA XML.

zawiera porównanie między krajami. W planach jest stopniowe rozszerzanie tego narzędzia o kolejne przekazy realizowane poprzez CDR.

Dodatkowo EEA prowadziła proces rewizji sprawozdawczości morskiej, stąd przekaz ten, liczony do dawnej oceny PDF, a obecnie CDF, był wstrzymany w 2016 r.

Kraje realizowały sprawozdawczość zgodnie z przyjętym harmonogramem. Przekazywane przez kraje dane były przetwarzane, poddawane kontroli jakości, wykorzystywane do aktualizacji wskaźników, do analiz i przygotowania ocen stanu poszczególnych komponentów środowiska i udostępniane w publikacjach oraz na stronach EEA poprzez dedykowane systemy oraz w formie m.in. nowych interaktywnych map. Dane historyczne, mapy i wykresy publikowane są na stronie internetowej EEA w zakładce <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps>.

W 2016 r. EEA opublikowała nowych lub zaktualizowanych 56 wskaźników, w tym 13 należących do tzw. Bazowego Zestawu Wskaźników – CSI <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators>. Aktualnie CSI obejmuje 43 wskaźniki, z zakresu: zanieczyszczenia powietrza, transportu i hałasu; klimatu i energetyki; zasobów wód słodkich; morskich wód i gospodarki; różnorodności biologicznej i ekosystemów. Ponadto EEA utrzymuje ponad 100 regularnych wskaźników, spełniające minimalne kryteria w zakresie adekwatności do celów realizowanej polityki UE, regularności aktualizacji, stabilności i pokrycia geograficznego danych źródłowych. Ponadto, w ciągu 2016 r. EEA opublikowała nowych lub zaktualizowanych: 31 baz danych, głównie dotyczących: użytkowania ziemi, zanieczyszczenia powietrza, łagodzenia zmian klimatu, stanu wód, bioróżnorodności i ekosystemów, środowiska i zdrowia; 245 interaktywnych map i przeglądarek danych, głównie z zakresu powietrza, klimatu (łagodzenia zmian), wód, bioróżnorodności i ekosystemów, wybrzeży i mórz, transportu, zasobów (efektywnego gospodarowania) i odpadów; 110 map i wykresów, głównie w tematyce rolnictwa, zanieczyszczeń powietrza, adaptacji do zmian klimatu oraz środowiska miejskiego. W 2016 r. EEA rozpoczęła aktualizację słownika terminów GEMET <http://www.eionet.europa.eu/gemet>.

W poszczególnych obszarach tematycznych kluczowe działania EEA to wsparcie KE i krajów w procesach sprawozdawczości, prace nad nowymi modelami danych, analizy danych z zakresu zanieczyszczeń, presji z poszczególnych sektorów, oceny stanu poszczególnych elementów środowiska, analizy jego wpływu na zdrowie i jakość życia, wsparcie KE w procesach przeglądu skuteczności polityki na rzecz środowiska.

2.2. Raporty EEA

W 2016 r. zniesiono podział na raporty drukowane i raporty techniczne dostępne tylko w wersji on-line. Jednocześnie, celem oszczędności, znacznie ograniczono wydruk – tylko do wybranych przez EEA tytułów. Wprowadzono także nowy typ produktu – krótkie, czterostronicowe, informacje. W 2016 r. Europejska Agencja Środowiska opublikowała ogółem 50 raportów i opracowań, w tym 3 krótkie informacje. Liczba ogólna obejmuje pozycje wydane, dostępne m.in. poprzez oficjalną stronę EEA, w tym kilka dokumentów operacyjnych związanych z funkcjonowaniem EEA – także plan pracy⁶. Nie uwzględnia sprawozdań przygotowywanych np. w ramach wewnętrznej współpracy z innymi organizacjami. Część publikacji podlegała konsultacjom z krajami, raporty zawierające profile krajowe oparto bezpośrednio na dodatkowej pracy krajów, które dostarczyły wymagane wkłady.

---

⁶ nieuwzględniany w ogólnej liczbie pozycji podawanej w niniejszym sprawozdaniu w poprzednich latach

Wybrane tytuły raportów tematycznych EEA w 2016 r.:

- *Mapowanie i ocena stanu ekosystemów w Europie – postęp i wyzwania*
- *Ekosystemy leśne w Europie – stan i trendy*
- *Ryzyko powodzi i wrażliwość środowiska – badania synergii między przywracaniem obszarów zalewowych, polityką dot. wód oraz innych obszarów tematycznych*
- *Rzeki i jeziora w miastach Europy*
- *Polityka dot. wód w Europie a zdrowie człowieka*
- *Jakość wód kąpielowych w Europie w 2015 r.*
- *Żywność z morza – zrównoważone podejście do systemu żywnościowego*
- *Jakość powietrza w Europie – raport 2016*
- *Inwentaryzacja emisji gazów cieplarnianych – zestaw raportów*
- *Trendy i projekcje w systemie handlu emisjami UE w 2016 r. – system ETS w liczbach*
- *Energia odnawialna w Europie – ostatni rozwój i efekt domina*
- *Transformacja sektora energetyki w UE – uniknąć zamknięcia w węglu*
- *Efektywność gospodarowania zasobami gleb na terenach zurbanizowanych – analiza i wnioski dla zarządzania*
- *Recykling obszarów lądowych w Europie*
- *Więcej z mniej – efektywność gospodarowania zasobami materiałowymi w Europie – wraz z 32 profilami krajowymi*
- *Zapobieganie powstawaniu odpadów niebezpiecznych w Europie – stan na 2015 r.*
- *Zarządzanie odpadami komunalnymi w krajach Europy – wraz z 32 profilami krajowymi*
- *Obszary ciche w Europie – środowisko niedotknięte hałasem*
- *Przemiany w kierunku bardziej zrównoważonego systemu mobilności – TERM 2016: wskaźniki mierzące postęp w osiąganiu celów dla ochrony środowiska w Europie*
- *Ocena polityki dot. środowiska i klimatu*
- *Adaptacja obszarów miejskich do zmian klimatu w Europie w 2016 r.*

Pod koniec roku EEA opublikowała raport wskaźnikowy *Environmental Indicator Report 2016 – in support to the monitoring of the 7th Environment Action Programme*, w którym oceniła możliwości osiągnięcia do 2020 r. 29 celów służących realizacji wizji nakreślonej w 7. unijnym programie działań w zakresie środowiska (7.EAP).

W czerwcu 2016 r. Agencja opublikowała coroczny przeglądowy raport z serii Sygnały zatytułowany w tym roku: *Sygnały EEA 2016 – W kierunku czystszej i inteligentnej mobilności*. Seria Sygnały skierowana jest do szerszego odbiorcy, w tym uczniów, celem przybliżenia prostym językiem aktualnych problemów dot. środowiska. Jako jedyna pozycja, oprócz elementów wieloletniego raportu o stanie środowiska Europy i prognozach jego zmian SOER, publikowana jest w wersjach językowych (poszczególne ukazują się w odstępach czasu).

Ponadto EEA wydała napisane również niespecjalistycznym językiem 4 broszury / przewodniki o: emisjach z transportu drogowego (w odpowiedzi na światowy skandal dot. nieprawidłowości w testach emisji spalin), samochodach elektrycznych, komunikacji ze społeczeństwem oraz o przemianach systemowych (publikacja w ramach wspólnego projektu z krajami, prezentująca zebrane drogą ankiet przykłady działań).

Do czerwca 2017 r. EEA opublikowała 16 raportów i opracowań, w tym 5 krótkich informacji oraz 2 dokumenty operacyjne. Raporty dotyczyły m. in. zmian klimatu, metodologii oceny wpływu globalnych megatrendów (wynik wspólnego projektu z krajami), energii odnawialnej, emisji gazów cieplarnianych oraz gospodarki o obiegu zamkniętym (drugi raport z serii, poświęcony tym razem stronie produkcji), stanu środowiska Arktyki.

Oprócz ww. raportów, dodatkowo, na potrzeby toczących się procesów i konferencji Agencja przygotowywała różnego rodzaju informacje i dokumenty wewnętrzne.

Flagowym produktem EEA jest opracowywany co 5 lat, we współpracy z krajami, raport o stanie środowiska Europy i prognozach jego zmian SOER <https://www.eea.europa.eu/soer>. Na początku 2017 r. EEA przedstawiła wstępne plany dot. raportu SOER 2020, który miałby składać się z 2 części (ocena stanu i ocena systemów) przewidzianych do publikacji w 2019 r. oraz Syntezy w 2020 r.

2.3. Realizacja inicjatyw horyzontalnych UE

Siódmy unijny program działań w zakresie środowiska (7.EAP), przedstawiając plan do 2020 r., nakreślił także długoterminową wizję, według której w 2050 roku obywatele cieszą się dobrą jakością życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety. Koncepcja ta jest silnie akcentowana przez EEA, która podkreśla potrzebę zapewnienia wkładu do tzw. bazy wiedzy dla wsparcia celów 7.EAP obejmujących: ochronę, zachowanie i wzmocnienie kapitału naturalnego UE, przekształcenie jej w efektywną zasobowo, ekologiczną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną oraz ochronę obywateli przed związanymi ze środowiskiem presjami i zagrożeniami dla zdrowia i dobrej jakości życia. Cele na rok 2020 koncentrują się na lepszym wdrażaniu prawodawstwa UE i jego integracji, natomiast na rok 2050 na podjęciu odpowiednich procesów przemian, które doprowadziłyby do realizacji ww. wizji dobrej jakości życia przy zapewnieniu „odpornych” ekosystemów, społeczeństw i gospodarek. Formą odpowiedzi na wyzwanie związane z realizacją celów 7.EAP jest inicjatywa Społeczności Wiedzy o Środowisku (Environmental Knowledge Community – EKC), w ramach której podkreśla się konieczność: ścisłej współpracy między instytucjami UE; stworzenia odpowiednich wskaźników odnoszących się do kwestii pomiaru dobrobytu (inne mierniki niż PKB) i dobrej jakości życia oraz tzw. ograniczeń planety; rozwoju tzw. projektów innowacji w wiedzy (Knowledge Innovation Projects – KIPs); oraz powiązania działań z procesami globalnymi. W skład EKC wchodzi DG ENV, DG CLIMA, DG RTD, Eurostat, JRC i EEA, a koncepcja zarządzania EKC odwołuje się do dawnej inicjatywy tzw. Grupy Czterech. Spośród 5 ustalonych projektów KIP realizowane są 3: Integrated natural capital accounting (INCA) – wiodącym ESTAT/EEA; Within limits of the planet (WILOP) – wiodącym EEA/ENV; Citizen science applications (CSAP) – wiodącym JRC/RTD. Za kluczowy produkt EEA dla wsparcia celów 7.EAP i EKC uznaje się Syntezę raportu SOER 2015, w której oceniono 40 lat rozwoju polityki i wiedzy UE, zestawiając z perspektywą na 2050 r. w kontekście globalnych megatrendów, systemowych zagrożeń i długoterminowych procesów przemian. Łącznikiem z kolejnym SOER są raporty wskaźnikowe EEA, oceniające postęp w realizacji celów 7.EAP.

Agencja intensywnie współpracuje z Dyrektoriatami Generalnymi KE, a także z Parlamentem Europejskim i Radą UE – wynika to zarówno z nadzoru KE nad EEA (procesy zatwierdzania budżetu, konsultacje planu pracy), jak i z roli EEA. W omawianym okresie Agencja m.in. zapewniała wsparcie eksperckie we wdrażaniu polityki UE, w tym prawodawstwa i sprawozdawczości unijnej. Szczególnie istotnymi procesami wpływającymi na EEA są realizowane przez KE: proces przeglądu, tzw. fitness check (Regulatory Fitness and Performance Programme - REFIT), monitoringu i sprawozdawczości unijnej w dziedzinie środowiska dla dokonania zmian i usprawnień oraz proces przeglądu wdrażania polityki dotyczącej środowiska (Environmental Implementation Review - EIR).

Proces REFIT rozpoczął się pod koniec 2015 r. Agencja włączana była do konsultacji przez KE w zależności od potrzeb. Przeanalizowano 58 aktów prawnych, obejmujących 181 obowiązków sprawozdawczych, proces sprawozdawczości, także rolę EEA. Stwierdzono, że korzyści, które ww. zobowiązania przynoszą, przewyższają koszty, ale zauważono potrzebę usprawnienia sprawozdawczości. W czerwcu 2017 r. KE opublikowała raport wynikowy. We wnioskach wskazano m.in. potrzebę:

- modernizacji e-sprawozdawczości poprzez m.in. bardziej zaawansowany Reportnet EEA - KE przeniesie środki budżetowe z programu LIFE (ok. 3,1 mln EUR na trzyletnią fazę pilotażową), umożliwiając EEA kierowanie realizacją wskazanego w raporcie działania dot. Reportnetu oraz pomagając zrealizować szereg innych wymienionych działań; przy czym KE chciałaby większych zmian w Reportnet niż EEA, koncentrująca się w założeniach Reportnet 2.0 na poprawie przepustowości i bezpieczeństwa;

- rozwoju narzędzi do pobierania danych z krajów – Komisja wraz z EEA ma zainwestować w rozwój takich narzędzi, m.in. udoskonalony ma zostać unijny Geoportal i powiązany z Reportnet;

- lepszego wykorzystania danych z programu Copernicus, w oparciu o doświadczenia EEA.

Wyniki przeglądu wpłyną na działania EEA i EIONET, tym bardziej, że nie wyklucza się rewizji Rozporządzenia o EEA i EIONET. Ponadto zaproponowano powierzenie EEA nowych zadań związanych ze sprawozdawczością dot. energetyki, w ślad za Komunikatem KE wzywającym do zintegrowanego zarządzania i monitoringu Unii Energetycznej. Proponowane w raporcie wynikowym REFIT działania mają podlegać konsultacjom m.in. z EEA i krajami.

Uruchomiony w 2016 r. proces EIR, prowadzony w cyklu dwuletnim, ma służyć zidentyfikowaniu na odpowiednio wczesnym etapie braków we wdrażaniu przez kraje prawa i tym samym ograniczeniu liczby postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego. Udział EEA dotyczy wsparcia KE poprzez dostarczenie informacji. Opublikowane w lutym 2017 r. wyniki I przeglądu obejmują 28 raportów dla krajów, według jednolitej struktury (działy tematyczne), konsultowanych wcześniej z krajami (ale nie poprzez struktury EIONET) oraz Komunikat KE COM(2017) 63 „Przegląd wdrażania polityki ochrony środowiska UE — Wspólne wyzwania i jak łączyć wysiłki by uzyskać lepsze wyniki”.

Istotną perspektywą globalną, mającą znaczenie dla prac EEA, są Cele Zrównoważonego Rozwoju, przyjęte w Agendzie dla Zrównoważonego Rozwoju we wrześniu 2015 r. na szczycie ONZ. 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju (SDGs) obejmuje 169 zadań. Cele te zastępują Milenijne Cele Rozwoju z tą różnicą, że tamte obowiązywały kraje rozwijające się i odnosiły się głównie do potrzeby zmniejszenia ubóstwa, a SDGs dotyczą wszystkich i w szerokim stopniu obejmują zrównoważony rozwój. Bezpośrednio do środowiska odnoszą się 4 cele, ale elementy dotyczące środowiska czy zasobów zawiera 15 celów. Rolą

statystyki jest zapewnienie odpowiednich wskaźników do monitorowania. Proces ten prowadzony jest przez Wydział ds. Statystyki ONZ, kraje oraz zaangażowane organizacje. KE reprezentowana jest w pracach przez Eurostat, a EEA uczestniczy w procesie, poprzez Eurostat, celem zapewnienia, na ile to możliwe, spójności ze wskaźnikami EEA i wymaganiami względem EIONET. Udział EEA dotyczy wkładu w techniczne prace nad wskaźnikami oraz w ustaleniu i realizacji monitoringu i przeglądu. Agencja prowadzi współpracę z Eurostatem także m.in. w kontekście rachunków środowiskowych.

W 2016 r. EEA kontynuowała swój udział w programie Copernicus, zgodnie z rozporządzeniem PE i Rady (UE) nr 377/2014, ustanawiającym program Copernicus, i podpisanym z KE (DG GROW) porozumieniem. Copernicus został wskazany w piątym celu priorytetowym 7.EAP jako system dla zapewnienia informacji celem wsparcia polityki UE dot. środowiska. Agencja koordynuje komponent in-situ oraz paneuropejski i lokalny komponent usługi monitoringu łądów. W ramach komponentu paneuropejskiego prace koncentrowały się na aktualizacji warstw wysokorozdzielczych dot. gruntów, lasów i drobniejszych form, obszarów trawiastych i podmokłych. W połowie 2016 r. rozpoczęto prace przygotowawcze do kolejnej edycji bazy Corine Land Cover - 2018, w celu zapewnienia dostępności wyników dla SOER 2020. Projekty CLC są jednym z podstawowych źródeł informacji o pokryciu terenu/użytkowaniu ziemi w krajach Europy. Pod koniec 2016 r. EEA uruchomiła procedurę kontraktowania realizacji wybranych elementów usług dot. monitoringu powierzchni łądowych. W zakresie komponentu lokalnego kontynuowano rozwój usług: Atlas Miast, Strefy Nadbrzeżne, Natura 2000. Produkty usługi monitoringu łądów udostępniane są przez stronę <http://land.copernicus.eu>, jej nową odsłonę uruchomiono w listopadzie 2016 r.

Europejska Agencja Środowiska kontynuowała prace na rzecz wsparcia wdrażania dyrektywy 2007/2/WE ustanawiającej infrastrukturę informacji przestrzennej w Europie (INSPIRE), co objęło m.in.: kwestie związane z dostosowaniem danych dla obszarów chronionych i obiektów wodnych do modeli i specyfikacji INSPIRE oraz wymianę uwag, nt. całego procesu INSPIRE, z KE i krajami. EEA opracowała wspólnie z KE dokument koncepcyjny dot. przyszłości e-raportowania w powiązaniu z INSPIRE.

2.4. Inne wybrane działania EEA

Spotkania EIONET obejmują spotkania NFP, trzy w ciągu roku, i warsztaty dla poszczególnych NRC. W 2016 r. zorganizowano spotkania dla 20 NRC (w 2015 r. dla 18), przy czym NRC tematyczne z zakresu wód słodkich (3 oddzielne NRC) miało jedno wspólne spotkanie, a NRC ds. pokrycia terenu oraz NRC ds. zanieczyszczeń do powietrza miało po 2 spotkania w roku. Swojego spotkania nie miało NRC ds. danych i informacji o bioróżnorodności, NRC ds. rolnictwa i środowiska, NRC ds. odpadów i NRC ds. informowania o stanie środowiska. Dodatkowo EEA zorganizowała 9 spotkań eksperckich: dot. sprawozdawczości danych o obszarach chronionych, sprawozdawczości danych o jakości powietrza, zasobów ziemi, zapobieganiu powstawania odpadów niebezpiecznych, modelu odpadów komunalnych, modelu obliczania zanieczyszczeń do powietrza, platformy dot. adaptacji do zmian klimatu, prognoz i scenariuszy, oraz grupy roboczej ds. turystyki i środowiska.

W sumie w warsztatach NRC uczestniczyło około 600 ekspertów EIONET (łącznie około 1000 osób, licząc także m.in. pracowników EEA). Najwięcej krajów uczestniczyło w spotkaniach dot.: pokrycia terenu, jakości powietrza oraz hałasu.

Dodatkowo EEA organizowała tzw. webinaria czyli krótkie seminaria sieciowe (połączenie przez komputer) poświęcone określonej tematyce. Objęło to jedno webinarium dla NFP,

stanowiące uzupełnienie regularnych spotkań NFP, a także webinaria dla grup roboczych oraz dot. wybranych problemów z zakresu środowiska i/lub działań EEA.

Rok 2016 był pierwszym rokiem pełnego działania EEAcademy, inicjatywy mającej na celu szerzenie wiedzy o procesach dot. m.in. zarządzania polityką działań i jej oceny. Działania objęły 3 spotkania Komitetu Doradczego, seminarium Komitetu Naukowego dla szerszego odbiorcy nt. procesów przemian, „szkołę letnią” nt. zasady ostrożności oraz organizację w EEA Forum Europejskiej Sieci Ewaluatorów Środowiska nt. lepszego prawa.

Agencja uczestniczyła w pracach różnych ciał i grup na poziomie KE i UE, a także kontynuowała współpracę z wieloma organizacjami i strukturami międzynarodowymi, w tym: Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), Programem Ochrony Środowiska ONZ (UNEP), Europejską Komisją Gospodarczą ONZ (UNECE), Światową Organizacją Zdrowia (WHO), Programem Rozwoju ONZ (UNDP), Departamentem Statystyki ONZ (UNSD), Organizacją Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), Światową Organizacją Meteorologiczną (WMO), Organizacją Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) oraz z sekretariatami odpowiednich konwencji. Agencja współorganizowała i/lub prezentowała swoje działania na wielu międzynarodowych konferencjach oraz spotkaniach poza EIONET.

Współpraca z krajami poza państwami członkowskimi i współpracującymi była kontynuowana m.in. w ramach nowych projektów (od lutego 2016 r.) finansowanych z zastępującego ENPI instrumentu ENI (European Neighbourhood Instrument): dla obszaru południowego (9 krajów) celem poprawy dostępu do informacji o środowisku oraz dla obszaru wschodniego (6 krajów) celem regularnego zapewnienia wskaźników i ocen. Agencja kontynuowała także współpracę z Regionalnym Centrum Ekologicznym (REC) na Europę Środkową i Wschodnią, z Radą Arktyki oraz Radą Nordycką.

W ramach dodatkowych działań Europejska Agencja Środowiska kontynuowała prowadzenie sekretariatu dla nieformalnej sieci dyrektorów krajowych agencji ds. środowiska – EPA (reprezentantem Polski w EPA Network jest Główny Inspektor Ochrony Środowiska). W 2016 r. odbyły się dwa spotkania sieci, dodatkowo spotykały się grupy tematyczne.

W realizacji programu pracy Europejska Agencja Środowiska wiele uwagi poświęcała działaniom edukacyjnym i promocyjnym. Podstawowe zadania to wprowadzanie bieżących informacji na stronach internetowych, w tym w serwisach społecznościowych, udzielanie odpowiedzi na zapytania mediów i obywateli, opracowywanie i organizowanie wystąpień, przygotowanie krótkich filmów informacyjnych, dystrybucja raportów, przyjmowanie wizyt studyjnych. Istotną zmianą w strategii komunikacji było ograniczenie wydruku i wprowadzanie nowych krótkich elektronicznych dokumentów informacyjnych. Organizowany co roku przez EEA konkurs fotograficzny poświęcono tematowi życia w mieście “My city”. W 2017 r. zapowiedziano zmiany na stronie EEA oraz projekt odnowienia portalu EIONET i przebudowy jego funkcjonalności.

3. Zadania realizowane w kraju

W roku 2016, podobnie jak w ubiegłych latach, współpraca z Europejską Agencją Środowiska na poziomie kraju obejmowała m.in. realizację zadań związanych z:

- organizacją krajowej EIONET i koordynacją jej działań,
- przekazywaniem danych i innych informacji do EEA,
- współtworzeniem, weryfikacją i opiniowaniem raportów, opracowań, wskaźników i innych produktów EEA,
- uczestnictwem w spotkaniach Zarządu i EIONET.

3.1. Organizacja i koordynacja krajowej EIONET

Krajowy Punkt Kontaktowy (NFP) ds. współpracy z Europejską Agencją Środowiska w ramach EIONET ulokowany jest w Departamencie Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ. W realizacji zadań NFP wykorzystywane jest ulokowane w DMIŚ stanowisko pracy ds. współpracy z EEA. Personalną rolę NFP kontynuowała Małgorzata Bednarek.

Krajową sieć EIONET razem z Krajowym Punktem Kontaktowym tworzą, zgodnie z obowiązującą strukturą, 24 Krajowe Centra Referencyjne (NRC) ustanowione przez GIOŚ w porozumieniu z odpowiednimi jednostkami organizacyjnymi resortu środowiska i jednostkami spoza resortu. Obecnie polski EIONET liczy 38 ekspertów reprezentujących 14 instytucji. W załączniku nr 2 przedstawiona została aktualna struktura EIONET PL.

Krajowy Punkt Kontaktowy prowadzi współpracę z EEA, koordynuje realizację działań wynikających z planu pracy Agencji na poziomie kraju i jest głównym punktem kontaktowym dla EEA. Koordynacja współpracy z EEA prowadzona jest w dużej części drogą elektroniczną, zgodnie z zasadami przyjętymi przez Agencję. Zadania NFP obejmują:

- uczestniczenie w kształtowaniu prac Agencji, opracowywanie i przekazywanie informacji, bezpośrednie opiniowanie działań oraz produktów EEA poprzez bieżącą korespondencję z EEA i aktywny udział w spotkaniach NFP,
- działania koordynujące krajową sieć EIONET, do których należy:
  - organizacja i bieżąca aktualizacja struktury EIONET – w tym zapewnienie odpowiedniej obsady na poz. krajowym oraz adekwatnych danych w systemie EEA,
  - planowanie i ustalanie sposobu i terminów realizacji zadań EIONET, przekazywanie do odpowiednich NRC informacji o zadaniach (np. takich jak opiniowanie materiałów opracowanych przez Agencję, aktualizacja baz danych EEA i weryfikacja wskaźników) oraz monitorowanie wykonania zadań,
  - opracowywanie i przesyłanie informacji, stanowisk i zbiorczych opinii do Agencji,
  - monitorowanie przekazywania określonych danych do EEA,
  - ustalanie składu uczestników spotkań EIONET zapewniającego właściwy poziom merytoryczny, potwierdzanie go do EEA, parafowanie instrukcji i sprawozdania, analiza wniosków ze sprawozdań delegowanych,
- inne zadania, w tym m.in. ocenę poprawności językowej materiałów Agencji tłumaczonych na język polski oraz opracowywanie i rozpowszechnianie informacji o działaniach EEA i współpracy strony polskiej.

Współpraca z EEA prowadzona jest w języku angielskim, stąd wszystkie opinie i informacje przekazywane do Agencji NFP opracowuje w tym języku.

Do organizacji współpracy NFP na bieżąco wykorzystuje narzędzia informatyczne EEA, w tym system Forum, w którym m.in. zarządza kontami NRC oraz zgłasza uwagi i wnioski, jeśli EEA dla danego dokumentu przewiduje konsultacje poprzez system zamiast korespondencję elektroniczną.

Najważniejsze informacje o współpracy z EEA są umieszczane przez polski Krajowy Punkt Kontaktowy na stronie internetowej GIOŚ pod adresem <http://www.gios.gov.pl/pl/eea/wspolpraca>. W prowadzonym przez NFP dziale poświęconym współpracy z EEA użytkownicy mogą m.in. znaleźć podstawowe informacje o Agencji i krajowej strukturze EIONET, aktualności z zakresu współpracy z EEA (artykuły NFP / NRC SoE w GIOŚ) oraz coroczne sprawozdania. Najważniejsze informacje dot. współpracy strony polskiej NFP opracowuje i publikuje także w wersji angielskiej.

Jesienią 2016 r., w ramach oczekiwanego przez EEA wkładu Krajowych Punktów Kontaktowych na grudniowe seminarium Zarządu poświęcone przyszłości EEA i EIONET, polski NFP opracował profil krajowy dot. organizacji współpracy w ramach EIONET i jej rozwoju w przyszłości. Część profilu dotycząca oceny poszczególnych obszarów tematycznych wymagała zebrania i połączenia opinii od wszystkich NRC oraz złożenia z opinią NFP.

W zakresie kwestii operacyjnych i codziennego funkcjonowania EIONET, polski NFP w 2016 r. na bieżąco reagował na rozwiązania EEA i pojawiające się problemy, w tym zgłaszał odpowiednie uwagi i propozycje usprawnień, co objęło m.in. kwestie zapewnienia właściwego obiegu informacji. W ramach działań dodatkowych polski NFP kontynuował udział w grupie roboczej ds. opiniowania rozwoju narzędzi ICT dla prowadzenia współpracy z EEA w ramach EIONET (ICT UG). Zgłaszał uwagi i propozycje odnośnie funkcjonalności systemu informacyjnego dla EIONET, m.in. Forum, kont EIONET i uprawnień w systemie, oraz form współpracy, uczestniczył także w spotkaniach i seminariach on-line ww. grupy. W 2016 r. działania grupy uległy intensyfikacji, co związane było m.in. z potrzebą wyjaśnienia odpowiedzialności EEA za tworzone przez nią konta dla członków poza EIONET oraz podziału ról NRC i raportujących danych w ramach dyrektyw. NFP PL przedstawił stanowisko m.in. w skierowanym do wszystkich krajów kwestionariuszu. W 2017 r. m.in. włączył się w przygotowanie przez NFP UK propozycji rozwiązań w zakresie kont organizacji.

W związku z ogłoszeniem we wrześniu 2016 r. przez EEA naboru na ekspertów krajowych NFP uruchomił stosowne procedury w celu wyłonienia kandydatów i przekazał do EEA zgłoszenie pracownika Ministerstwa Środowiska. Kandydat z Polski nie został wybrany.

W 2016 r. polski NFP znalazł się w gronie wybranych NFP zaproszonych do wzięcia udziału w wywiadzie na potrzeby pracy magisterskiej na Uniwersytecie w Maastricht dot. zbierania przez agencje unijne informacji z krajów. Wywiadu udzielił w lipcu, następnie w październiku, zgodnie z prośbą autora, zaopiniował wskazaną część analizy, przekazując dodatkowe wyjaśnienia i sugestie.

3.2. Przekazywanie danych, w tym raportowanie w ramach CDF

Kraje członkowskie Agencji, w tym Polska, zobowiązane były do 2015 r. włącznie do przekazywania danych o stanie środowiska w oparciu o zatwierdzony przez Zarząd (MB) dokument określający tzw. priorytetowe strumienie danych (*priority data flow* – PDF),

obejmujące sprawozdawczość do EEA, a także niektóre regulacje UE, nakładające na kraje członkowskie obowiązek przekazywania określonych danych. Poprzez realizację tych zadań kraje członkowskie wносиły swój wkład w aktualizację baz danych Europejskiej Agencji Środowiska. Funkcjonująca od 2016 r. nowa kategoria danych – podstawowy strumień danych (*core data flow*, patrz str. 9), zatwierdzona przez Zarząd, została przypisana części z dotychczasowych przekazów PDF (patrz poprzednie sprawozdania NFP ze współpracy) oraz wybranym innym przekazom. Większość sprawozdawczości CDF wynika ze zobowiązań UE i formalnie liczona jest jako raportowanie do KE za pośrednictwem EEA. Lista CDF wraz z wykazem jednostek odpowiedzialnych za przekazanie danych zawarta jest w zał. 3.

Zgodnie z ustanowionym kierunkiem działań Komisja Europejska powierza Europejskiej Agencji Środowiska kontrolę jakości raportów składanych przez kraje w ramach *compliance reporting* oraz dalsze przetwarzanie ww. danych dla przeprowadzania ocen stanu środowiska. W związku z powyższym, pomimo tego, że CDF obejmują szerszy zakres danych niż PDF, większość danych przekazywanych przez kraje, w tym Polskę, w CDR EEA stanowią przekazy nieobjęte statusem CDF.

Wgrywanie danych w Centralnym Repozytorium Danych EEA <http://cdr.eionet.europa.eu> realizowane jest przez właściwe kompetencyjne jednostki odpowiedzialne za określone dane. Przekazywane przez kraje dane w CDR poddawane są weryfikacji – poprzez automatyczne testy jakości i/lub kontrole prowadzone przez pracowników EEA – bieżąca praca z systemem oraz zapewnienie odpowiedzi na pytania EEA wymagały odpowiedniego nakładu pracy. Rozbudowane przez EEA systemy automatycznej kontroli generują wyniki bezpośrednio po załadowaniu pliku celem umożliwienia wprowadzenia niezbędnych korekt. Eksperti nominowani do przekazywania danych bezpośrednio pracują na plikach. W zakresie kompetencji NFP leży zapewnienie uprawnień w systemie EEA do realizacji przekazów wynikających wyłącznie z programu pracy EEA. Część NRC jest istotnie zaangażowana w prace nad danymi, zgodnie z kompetencjami wynikającymi z dyrektyw unijnych lub oczekiwań EEA.

Sprawozdawczość do KE i konwencji poprzez EEA

W zakresie jakości powietrza, zgodnie z decyzją sprawozdawczą Komisji Europejskiej 2011/850/UE, Departament Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ przekazał w 2016 r. do EEA:

- informacje dotyczące zrealizowanego w 2015 r. programu dotyczącego pomiarów i ocen jakości powietrza w zakresie informacji o strefach i aglomeracjach, intensywności oceny jakości powietrza (wyniki tzw. pięcioletniej oceny jakości powietrza), metod oceny, jednostkowych zwalidowanych danych oceny - wyniki modelowania matematycznego (tzw. raporty B, C, D, D1b, E1b)
- jednostkowe zwalidowane wyniki pomiarów za 2015 r., uwzględnionych w ocenach jakości powietrza (serie roczne wyników pomiarów), z 1630 stanowisk pomiarowych, w tym z 1399 stanowisk mierzących stężenia normowanych⁷ zanieczyszczeń, zarówno w wielkich aglomeracjach, jak i mniejszych miastach oraz na terenach wiejskich w newralgicznych punktach – jest to tzw. raport E1a o statusie CDF podlegający corocznej ocenie;

---

⁷ tzn. dla których określono poziomy dopuszczalne / docelowe w rozporządzeniu Ministra Środowiska ws. dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu

- niezweryfikowane jednostkowe bieżące wyniki pomiarów (tzw. UTD) z 890 stanowisk automatycznych – co godzinę realizowano transmisję danych na serwer EEA – jest to tzw. raport E2a o statusie CDF podlegający corocznej ocenie;

- dane dotyczące systemu oceny jakości powietrza planowanego na 2017 r. (tzw. raporty B, C i D)⁸.

- informacje dot. osiągnięcia celów środowiskowych - wyniki rocznej oceny jakości powietrza (tzw. raport G).

oraz w I kwartale 2017 r. dane dot. metod modelowania matematycznego, które zostaną zastosowane w ocenie za rok 2017 (raport D1b). W 2017 r. w dalszym ciągu co godzinę przesyłane są bieżące wyniki pomiarów (E2a).

EEA i ETC-ACM nadal prowadziły prace nad modyfikacjami systemu e-raportowania danych o jakości powietrza. GIOŚ wdrożył odpowiednio kolejne funkcjonalności w bazie danych GIOŚ o jakości powietrza SI JPOAT2.0, umożliwiając m.in. bezpośrednie generowanie z bazy plików dot. wyników oceny.

Rok 2016 był ostatnim rokiem przekazywania danych o emisjach zanieczyszczeń za pośrednictwem Krajowego Punktu Kontaktowego w DMIŚ GIOŚ zgodnie z dawnymi zasadami dla priorytetowych strumieni danych. NFP umieścił w CDR otrzymane z MŚ / IOŚ-PIB-KOBiZE zaktualizowane dane według wymagań Dyrektywy NEC 2001/81/WE (za lata 1995-2014) oraz Konwencji w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na duże odległości CLRTAP (za lata 1990-2014). Przekaz CLRTAP uzyskał status CDF w przeciwieństwie do przekazu NEC. W związku z wejściem w życie w dniu 31 grudnia 2016 r. nowej dyrektywy NECD - 2016/2284/EU ws. redukcji krajowych emisji niektórych zanieczyszczeń atmosferycznych, zmiany dyrektywy 2003/35/WE oraz uchylecia dyrektywy 2001/81/WE, EEA dokonała zmian w Centralnym Repozytorium Danych dla realizacji sprawozdawczości dla NEC oraz powiązanej konwencji CLRTAP. Katalogi dla dotychczasowej sprawozdawczości zostały przez EEA zamknięte. Utworzono nowe, dla nowych obowiązków, co wymagało wskazania przez jednostkę, odpowiedzialną za nowe obowiązki, osób, które będą wgrywały ww. dane. MŚ nominowało przedstawicieli IOŚ-PIB/KOBiZE. Zgodnie z harmonogramem pierwsze dane według nowych przepisów, obejmujące inwentaryzację emisji, przekazano w lutym 2017 r.

Departament Inspekcji i Orzecznictwa GIOŚ przekazał w CDR EEA w 2016 r. dane w ramach Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń za rok 2014. Przekaz ten ma status CDF. Ponadto DIO GIOŚ przekazał zgodnie z procedurą zaktualizowane dane za lata 2013 i 2012.

W zakresie danych związanych z realizacją postanowień Dyrektywy 2002/49/WE odnoszącej się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku DMIŚ GIOŚ przekazał w 2016 r. informacje z realizacji zaległych map akustycznych w zakresie aglomeracji i głównych dróg (przekazane przez podmioty prawnie zobowiązane do realizacji map akustycznych); oraz, w imieniu MŚ, dane definiujące podmioty raportujące dane i definiujące źródła podlegające mapowaniu akustycznemu. Dane dotyczące map akustycznych - tzw. przekaz DF4-8 - posiada status CDF i będzie podlegał ocenie w roku 2017 oraz 2022.

---

⁸ Dane dotyczące planowanego systemu monitoringu mają status "wstępny". Po zakończeniu pełnego cyklu monitoringu dla roku kalendarzowego 2017 r., we wrześniu 2018 r. powyższe raporty zostaną wysłane ponownie, ze skorygowanymi, ostatecznymi danymi. Wtedy raporty B, C, D za 2017 r. będą miały status "zweryfikowany".

Zgodnie z wymaganiami tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej (2000/60/WE) w latach 2016 i 2017 KZGW wgrzywał plany gospodarowania wodami, uwzględniające przekazane do KZGW przez DMIŚ GIOŚ dane z monitoringu wód. Przekaz ten ma status CDF.

Pozostała sprawozdawczość w 2016 r. w CDR EEA wynikająca z prawodawstwa UE lub konwencji międzynarodowych była realizowana poza udziałem GIOŚ. W jej ramach status CDF miał realizowany przez Główny Inspektorat Sanitarny przekaz danych o jakości wód kąpielowych, zgodnie z Dyrektywą 2006/7/WE dot. zarządzania jakością wody w kąpieliskach.

Sprawozdawczość do EEA

Spośród 8 przekazów uzgodnionych w ramach EIONET / wynikających z planu pracy EEA, kraje EEA zobowiązane były w 2016 r. przekazać do Agencji: dane o jakości wód; dane o zasobach wód; dane o emisjach do wód; dane przestrzenne dot. wód (tylko kraje poza UE); dane o obszarach chronionych. Dane o jakości i zasobach wód oraz dane o obszarach chronionych mają status CDF i przekazywane są corocznie.

W związku z wcześniejszą przerwą w sprawozdawczości wód śródlądowych na czas jej rewizji, w 2016 r. kraje proszone były o przekazanie danych za rok 2014 oraz za rok 2013, oraz ewentualną aktualizację wcześniejszych danych. Wraz z nowymi formularzami wprowadzono, zaimplementowane już m.in. w części CDR dla jakości powietrza, tzw. blokery, które uniemożliwiają zakończenie przekazu przed poprawieniem wskazywanych przez system błędów.

W nowym modelu danych dotychczasowe oddzielne przekazy dot. rzek, jezior i wód podziemnych połączono w jeden o nazwie „jakość wód”, natomiast rozdzielono informacje o rozmieszczeniu i charakterystyce stacji pomiarowych od wyników z prowadzonych w nich badań. Dane przestrzenne EEA pobierać będzie z raportowania w ramach wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej. W formularzu dot. danych pomiarowych połączono arkusz przeznaczony do zbierania wyników pomiarów biogenów z arkuszem przeznaczonym na dane pomiarowe substancji niebezpiecznych i substancji priorytetowych. Ujednolicenie podejścia do tych dwóch typów wskaźników sprawiło, że nowa struktura raportu przewiduje możliwość wpisywania niezagregowanych danych pomiarowych substancji biogenych. Zmianie formatu danych towarzyszył także przegląd wskaźników pożądaných przez Agencję. W ramach niego uporządkowano listę substancji biogenych oraz znacznie rozszerzono listę substancji niebezpiecznych i priorytetowych.

Zgodnie z terminem DMIŚ GIOŚ przekazał dane dot. jakości wód w lutym 2016 r. Z uwagi na niedziałające właściwie testy jakości w systemie EEA, Agencja wydłużyła termin raportowania. NRC wgrzywał dane ponownie w kwietniu i w maju 2016 r. Błędy systemu informatycznego EEA powodowały, że proces wgrzywania danych był długotrwały, a próby podejmowane wielokrotnie. NFP prowadził z EEA intensywną korespondencję ws. wyjaśnienia problemów z raportowaniem.

DMIŚ GIOŚ przekazał do EEA za 2013 r.:

- dane fizykochemiczne z 994 punktów pomiarowo-kontrolnych i dane biologiczne z 536 punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu rzek;
- dane fizykochemiczne ze 166 punktów pomiarowo-kontrolnych i dane biologiczne ze 160 punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu jezior;
- dane fizykochemiczne z 380 punktów pomiarowych monitoringu wód podziemnych, oraz za 2014 r.:
- dane fizykochemiczne z 1026 punktów pomiarowo-kontrolnych i dane biologiczne z 590 punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu rzek;

- dane fizykochemiczne ze 167 punktów pomiarowo-kontrolnych i dane biologiczne ze 136 punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu jezior;
- dane fizykochemiczne z 323 punktów pomiarowych monitoringu wód podziemnych.

Podobnie jak w ubiegłym okresie sprawozdawczym standardowy jesienny termin raportowania danych został przez EEA przeniesiony na dalsze miesiące. W lutym 2017 r. DMIŚ GIOŚ przekazał za 2015 r.:

- dane fizykochemiczne z 1085 punktów pomiarowo-kontrolnych i dane biologiczne z 621 punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu rzek;
- dane fizykochemiczne ze 179 punktów pomiarowo-kontrolnych i dane biologiczne ze 134 punktów pomiarowo-kontrolnych monitoringu jezior;
- dane fizykochemiczne z 354 punktów pomiarowych monitoringu wód podziemnych.

Obok danych o jakości wód, odnowiony zestaw WISE-SoE obejmuje dane o zasobach wód, emisjach do wód oraz dane przestrzenne (tj. oddzielny jeden formularz dla informacji opisujących i lokalizujących stacje pomiarowe jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ilości wód oraz emisji do wypełnienia przez kraje, które nie zapewniły tych danych w ramach wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej). Wymienione trzy przekazy leżą w kompetencjach KZGW. W lutym i kwietniu 2016 r. KZGW przekazało do EEA dane o zasobach wód za 2013 i 2014 r., następnie w lutym 2017 r. za 2015 r.

Raportowanie danych dot. wód morskich, przejściowych i przybrzeżnych do EEA pozostawało zawieszona przez EEA, z uwagi na prowadzoną przez EEA rewizję modelu danych. Jako nowy element sprawozdawczości w tym temacie na początku 2016 r. DMIŚ GIOŚ przekazał jeszcze za 2014 r. dane dot. stanu ichtiofauny. W kwietniu 2016 r. NFP zorganizował proces konsultacji dokonanej przez EEA analizy dotychczasowego zakresu sprawozdawczości i wstępnej propozycji nowego modelu. Uwagi GIOŚ i IMGW-PIB przekazano do EEA, jednocześnie deklarując przeniesienie raportowania danych dot. hydrochemii, substancji niebezpiecznych i elementów biologicznych do Międzynarodowej Rady Badań Morza ICES, z której EEA będzie pobierać potrzebne dane. Dane dot. wód morskich, przejściowych i przybrzeżnych, podobnie jak dane o jakości i zasobach wód śródlądowych, mają status CDF i będą podlegać corocznej ocenie

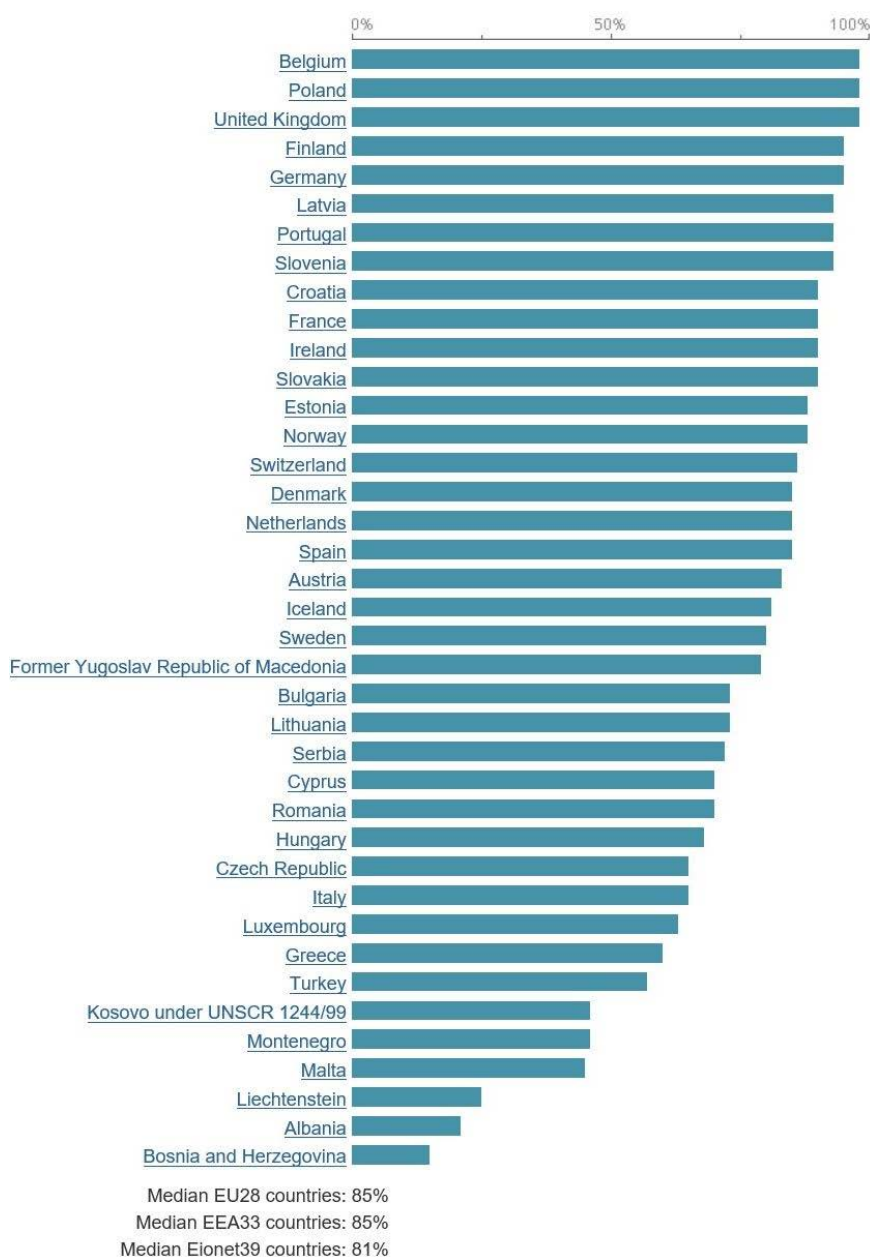
Dane CDDA dot. obszarów chronionych, należące do CDF, przekazała w terminie w marcu 2016 r. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. EEA prowadziła rewizję modelu CDDA, celem dostosowania go do wymagań specyfikacji INSPIRE. Nowy model będzie obowiązywał dla raportowania od 2018 r., natomiast do 2017 r. obowiązują jeszcze dotychczasowe specyfikacje, zaktualizowane o zmianę dot. uzasadnienia braku kategorii IUCN. GDOŚ uczestniczył w konsultacjach.

Ocena podstawowych strumieni danych

Podobnie jak w przypadku dawnych priorytetowych strumieni danych (PDF), podstawowe strumienie danych podlegają ocenie. Zmieniono jednak zakres i kryteria oceny, stąd ocena CDF nie może być porównywana z oceną PDF we wcześniejszych latach, nawet cząstkowa dla przekazów, które zmieniły status z PDF na CDF. Ponadto dane, które zaliczono do CDF, różnią się częstotliwością raportowania. Wiele danych podlega corocznej sprawozdawczości, ale część raportowana jest rzadziej – co 2, 5 lub 6 lat. W związku z tym opracowywana przez EEA coroczna ocena wywiązywania się krajów ze sprawozdawczości CDF nigdy nie będzie obejmowała dokładnie takiego samego zestawu przekazów i nie będzie porównywalna

między latami. Zobrazowano to w załączniku nr 3. Pokazano które i przez jakie jednostki w Polsce raportowane dane będą podlegały ocenie w określonym roku.

Podstawowe strumienie danych (CDF) obejmują 18 strumieni, zawierających 23 przekazy danych, i związane są z 30 obowiązkami raportowymi wykazanymi w bazie ROD EEA. W pierwszej ocenie CDF, wykonanej przez EEA w 2017 r. za rok sprawozdawczy 2016, uwzględniono 10 przekazów danych. Ocena obejmuje okres od stycznia 2016 r. do kwietnia 2017 r. – okres został wydłużony z uwagi na przesunięcie terminów raportowania danych o jakości i zasobów wód z końca 2016 r. na I kwartał 2017 r. Prezentowana poniżej ocena ma charakter wstępny – uwzględnia wyniki konsultacji z krajami, ale EEA nie opublikowała jeszcze podsumowania w formie oficjalnego dokumentu informacyjnego.

Ranking krajów pod względem wypełniania realizacji sprawozdawczości zaliczanej przez EEA do CDF za rok 2016 (styczeń 2016 – kwiecień 2017). Źródło: <http://www.eionet.europa.eu/dataflows/2016>

W ocenie wywiązywania się krajów pod względem wypełniania sprawozdawczości zaliczanej przez EEA do CDF Polska zajęła pierwsze miejsce, ex aequo z Belgią i Wielką Brytanią, osiągając wynik 98% wymaganego raportowania. Jest to najlepszy wynik Polski w historii dokonywanej przez EEA oceny sprawozdawczości (od 2000 r.), choć, jak zaznaczono powyżej, ocena CDF nie może być bezpośrednio zestawiana z dawną oceną PDF.

Za podlegające ocenie w 2016 r. 10 przekazów CDF, Polska otrzymała, w skali od 0 do 4 punktów, uwzględniającej terminowość i zawartość przekazu, odpowiednio:

1. zwalidowane wyniki pomiarów jakości powietrza AQ IPR/E1a:	4
2. bieżące wyniki pomiarów jakości powietrza AQ IPR/E2a:	4
3. dane dot. monitoringu i klasyfikacji wód w kąpieliskach BWD:	4
4. dane o obszarach chronionych CDDA:	4
5. dane o emisjach zanieczyszczeń do powietrza CLRTAP:	4
6. dane dot. zanieczyszczeń w ramach art. 7 E-PRTR:	4
7. inwentaryzacja emisji gazów cieplarnianych GHG/MMR:	4
8. plany gospod. wodami na obszarach dorzeczy – dane RBDSUCA XML WFD2016:	3
9. dane o zasobach wód WISE SoE: WISE-3:	4
10. dane o jakości wód WISE SoE: WISE-4:	4

Za 9 z 10 przekazów Polska otrzymała zatem najwyższą możliwą notę. Nota za przekaz dot. planów gospodarowania wodami została obniżona za spóźniony przekaz, ale nadal pozostaje na wysokim poziomie.

W ramach prowadzonych przez EEA w 2016 r. konsultacji NFP PL w DMIŚ GIOŚ zgłosił uwagi do propozycji kryteriów oceny wywiązywania się krajów ze sprawozdawczości w zakresie jakości wód. Po przedstawieniu przez EEA wstępnych wyników oceny przekazów CDF (pierwsze wybrane przekazy w marcu 2017 r.). NFP PL zgłosił uwagi do całego procesu, nowych stron EEA prezentujących ocenę oraz zakresu oceny w świetle ustaleń Zarządu, a także wcześniej zgłaszanych przez NFP PL uwag na etapie rewizji PDF. NFP PL prowadził z EEA pisemną dyskusję nad wyborem przekazów jako reprezentatywnych dla CDF i sposobem oznaczenia ich przez EEA, uzyskując uzupełnienia ze strony EEA w jej systemie. Zgłosił także EEA uwagi do pierwotnie niesłusznie zaniżonej oceny dla bieżących danych o jakości powietrza oraz danych o jakości wód, które to uwagi zostały przyjęte. W pierwszym przypadku wiązało się to z dłuższą wymianą korespondencji nt. przyjętej przez EEA metodologii oceny, co poskutkowało zmianą kryteriów EEA. NFP PL zorganizował także konsultacje krajowe zaprezentowanej przez EEA wstępnej oceny 10 przekazów – jednostki zewnętrzne nie zgłosiły uwag.

Ponadto NFP PL poprosił EEA o przywrócenie na stronie internetowej EEA, w sekcji dot. oceny przekazów, dostępu do historii oceny PDF. Prośbę tę wyrażały też inne kraje. EEA uzupełniła swoją stronę o nową zakładkę dotyczącą historii.

3.3. Udział w przygotowywaniu raportów, opracowań i innych produktów EEA

W 2016 r. polski Krajowy Punkt Kontaktowy (NFP) kontynuował współpracę z EEA poprzez opiniowanie projektów działań Agencji, raportów tematycznych i innych opracowań, a także prowadzenie procesów konsultacji na poziomie krajowym i opracowywanie zbiorczych opinii. NFP najczęściej uwag zgłaszał do opracowań przekrojowych i projektów działań, aktywność NRC szczególnie przejawiała się w opiniowaniu raportów EEA oraz zapewnieniu na potrzeby tych raportów oraz innych projektów EEA odpowiednich danych (ustaloną

sprawozdawczość omówiono w poprzednim podrozdziale). Przekrojowy charakter raportów EEA powoduje, że NFP w miarę potrzeby włącza w konsultacje także jednostki spoza EIONET.

Jesienią NFP przeprowadził konsultacje Dokumentu Programowego EEA na l. 2018-2020 z programem pracy na rok 2018, zaopiniował dokument i opracował obszerne stanowisko. Zgodnie z procedurą uwagi wprowadził w systemie informacyjnym EEA Forum.

W 2016 r. NFP zorganizował proces konsultacji 25 raportów tematycznych EEA. W części ww. procesów sam był także stroną opiniującą, zapewniając wkład do całościowego stanowiska opracowywanego przez NFP. Do 12 raportów NFP przekazał do EEA uwagi strony polskiej, w tym do 11 opracował zbiorcze stanowisko. Do 2 raportów komentarze strony polskiej do EEA przekazano z pozycji NRC w GIOŚ. Względem 11 raportów odpowiedź w formie bezpośredniej do Agencji NFP powierzył odpowiednim jednostkom zewnętrznym. W takim przypadku, zgodnie z obowiązującymi zasadami, uwagi powinny zostać przesłane do wiadomości NFP. Według danych NFP do 5 z 11 ww. raportów zgłoszono uwagi. W sumie strona polska zgłosiła uwagi do 19 raportów tematycznych.

W 2016 r. najobszerniejsze uwagi względem raportów tematycznych strona polska zgłosiła do: raportu dot. transformacji sektora energii w UE (uwagi IOŚ-PIB/KOBiZE i DOPiK MŚ), raportu dot. Arktyki (Polska Akademia Nauk, PIG, IMGW, GIOŚ-NFP), raportu dot. wykorzystania instrumentów rynkowych w polityce ochrony środowiska (DGO MŚ, MRiRW, MF, MliB), raportu dot. rozwoju transportu - TERM 2016 (DOPiK MŚ, GUS, MliB, GIOŚ-NFP). Były to zbiorcze stanowiska, opracowane przez NFP w oparciu o otrzymane, w większości po polsku, odpowiedzi.

Ponadto, znaczącego wkładu wymagał raport dot. odpadów komunalnych, gdyż zawierał profile krajowe. Profil dla Polski aktualizował DGO MŚ (NRC), który m.in. zgłosił także szereg uwag do raportu dot. mocy przerobowych spalania i przemieszczania odpadów w Europie.

Dodatkowo w lutym 2016 r. konsultacjom podlegał zestaw opracowań z danymi o emisjach przemysłowych dla 33 krajów – NFP zorganizował konsultacje, opracował zbiorcze uwagi i przekazał do EEA, a w grudniu fiszka krajowa dot. hałasu – uwagi zgłosiło NRC w DMiS GIOŚ.

Ponadto w II połowie 2016 r. NFP przeprowadził trzyetapowe szerokie konsultacje raportu wskaźnikowego EEA, oceniającego możliwości osiągnięcia do 2020 r. 29 celów służących realizacji wizji nakreślonej w 7. unijnym programie działań w zakresie środowiska. Równocześnie przeanalizował i zaopiniował materiał. Do systemu EEA zostało wprowadzone obszerne, wynikowe stanowisko strony polskiej, podzielone według struktury raportu do konsultacji.

W I połowie 2017 r. NFP zorganizował proces konsultacji 7 raportów tematycznych, strona polska zgłosiła uwagi do 3 raportów, w tym do 2 NFP opracował i przekazał zbiorcze stanowisko. Do obu raportów - dot. aspektu produkcji w gospodarce o obiegu zamkniętym oraz dot. żywności - przekazano obszerne stanowisko, uwzględniające wszystkie uwagi, w tym NFP. W procesie konsultacji obszernością wyróżnił się wkład Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, zawierający szereg informacji do wykorzystania w kolejnych raportach EEA. NFP zwrócił EEA uwagę na potencjał związany z zapleczem naukowym na poziomie krajowym.

Ponadto w I połowie 2017 r. NFP rozpoczął proces przygotowania kolejnej edycji katalogu EEA dot. gospodarowania zasobami, we współpracy m.in. z NRC REEE w MŚ i MR. W I etapie konsultowano zakres raportu, do którego propozycje zgłosiły MŚ, MR, ME

i GIOŚ (NFP). Następnie NFP rozpoczął zbieranie wkładów od odpowiednich jednostek według przygotowanego przez EEA obszernego kwestionariusza. W 2017 r. konsultowana było także jedna krótka informacja zastępująca wcześniejszy coroczny raport, do której uwagi zgłosiło IOŚ-PIB/KOBiZE.

W 2016 r. NFP zorganizował proces wypełnienia kwestionariuszy EEA dot. oceny polityki efektywności energetycznej oraz adaptacji do zmian klimatu – odpowiedzi EEA udzieliły odpowiednio ME i MŚ w marcu 2016 r. W marcu 2016 r. rozesłał ankietę dot. dźwięków o niskiej częstotliwości i uzyskane odpowiedzi (z Min. Zdrowia) wprowadził do platformy on-line. W maju 2016 r. NFP/NRC ds. gleb w GIOŚ wypełnił kwestionariusz dot. monitoringu gleb. W lipcu 2016 r. NRC ds. transportu (MliB) przekazało do EEA informacje nt. planów rozwoju elektromobilności w Polsce. Jesienią 2016 r. NFP zorganizował proces wypełnienia ankiety EEA dot. krajowych wydatków na politykę klimatyczną, opracował i przekazał zbiorczą odpowiedź do EEA. Wiosną 2017 r. NFP skoordynował wypełnienie kwestionariusza JRC dot. terenów zdegradowanych, i przekazał odpowiedzi, łącząc wkłady MŚ, GDOŚ i GUGiK. W 2016 i 2017 r. NFP organizował także konsultacje metodologii i propozycji EEA dot. sprawozdawczości emisji przemysłowych i rejestru obiektów przemysłowych – kilkunastopięcioletnie konsultacje nadal trwają.

Ponadto w 2016 i 2017 r. strona polska uczestniczyła w standardowym procesie kształtowania wskaźników EEA – zaktualizowane opisy podlegały konsultacjom na stronie EEA, a uprawnieni eksperci mogli wprowadzać uwagi bezpośrednio w systemie.

W listopadzie i grudniu 2016 r. NFP uczestniczył w procesie aktualizacji przez EEA słownika terminów dotyczących środowiska – GEMET (General Multilingual Environmental Thesaurus). Zorganizował proces konsultacji przedstawionych przez EEA 325 propozycji nowych terminów, zapraszając do udziału m.in. szereg instytutów naukowych oraz Polską Akademię Nauk. Kompilując uwagi otrzymane i własne, przekazał sugestie zmian oraz propozycje kolejnych terminów do EEA.

Należy odnotować, że w przypadku konsultacji raportów EEA czy zbierania informacji na potrzeby projektów EEA, NFP najczęściej otrzymuje odpowiedzi w języku polskim. Stąd przygotowanie zbiorczego stanowiska, które przekazywane jest do Agencji zawsze w języku angielskim, wymaga dodatkowego nakładu pracy NFP.

We wrześniu 2016 r. NRC SoE w GIOŚ wykonało weryfikację tłumaczenia raportu Sygnały EEA 2016. W 2016 i I połowie 2017 r. NFP / NRC SoE wykonywał weryfikację tłumaczenia kilku materiałów EEA na stronę internetową EEA.

Podobnie jak w latach poprzednich, egzemplarze wszystkich otrzymanych z Agencji raportów dostępne są w DMIŚ GIOŚ. Ponadto na stronie internetowej GIOŚ przedstawiane są sygnałne informacje o wybranych opracowaniach Agencji. Wydawnictwa EEA były wysyłane do odpowiednich instytucji oraz rozprowadzane podczas spotkań organizowanych przez GIOŚ.

GIOŚ prowadzi rozpowszechnianie wyników projektu Corine Land Cover poprzez NRC ds. pokrycia terenu w DMIŚ. Dla wielu krajów, w tym Polski, CLC to jedyna, systematycznie aktualizowana, baza danych o pokryciu terenu / użytkowaniu ziemi, pokrywająca obszar całego kraju, wykonana według jednolitych zasad. Projektom CLC dedykowany jest serwis internetowy GIOŚ <http://clc.gios.gov.pl>, poświęcony wszystkim dotychczas realizowanym edycjom: 1990, 2000, 2006 i 2012. We wrześniu 2016 r. uruchomiono nową odsłonę serwisu. Zapewnia on dostęp do usług przeglądania (WMS) i wyszukiwania (katalog metadanych) oraz, w ramach nowej funkcjonalności, daje możliwość pobrania wyników projektów CLC (od CLC 2000) bez konieczności składania papierowego wniosku. Dzięki uruchomieniu

nowej usługi znacznie zwiększyła się liczba udostępnień. Liczba pobrań wyników ostatniego projektu CLC 2012 wyniosła od września 2016 r. blisko 2000, wcześniejsze edycje także cieszyły się zainteresowaniem.

Instytut Geodezji i Kartografii (NRC ds. pokrycia terenu) prowadzi rozpowszechnianie krajowych warstw wysokorozdzielczych: stopień nieprzepuszczalności terenu, tereny zadrzewione (zawartość koron drzew oraz typy lasów), zbiorniki wodne oraz tereny podmokłe. W 2016 r. udostępniono warstwy ośmiu podmiotom.

W związku z uruchomieniem przez EEA prac przygotowawczych do opracowania kolejnej edycji produktów w ramach Copernicus – monitoring pow. lądowej, obejmujących bazę Corine Land Cover, NFP PL prowadził na poziomie krajowym rozmowy z innymi zaproszonymi przez EEA instytucjami nt. możliwości udziału strony polskiej. W październiku 2016 r. NRC ds. pokrycia terenu w IGiK i GIOŚ wypełniły ankietę ETC ULS dot. planowanych działań z zakresu Copernicus Land Service, w szczególności dotyczących Corine Land Cover 2018. Instytut Geodezji i Kartografii / NRC ds. pokrycia terenu zgłosił w 2017 r. przystąpienie do projektu EEA. Dnia 1 czerwca 2017 r. została podpisana umowa ramowa między IGiK a EEA na wykonanie prac związanych z pokryciem terenu w perspektywie 2017-2020, w II połowie 2017 r. planowane jest podpisanie umowy na wykonanie bazy CLC 2018.

3.4. Uczestnictwo w spotkaniach Zarządu i EIONET, inne wydarzenia

Przedstawiciele krajowi uczestniczyli:

- w spotkaniach Zarządu EEA,
- w spotkaniach Krajowych Punktów Kontaktowych – NFP,
- w spotkaniach tematycznych grup ekspertów (większość NRC – średnio raz w roku).

Udział w spotkaniach Zarządu i EIONET podlega refinansowaniu przez EEA zgodnie z przyjętymi przez nią zasadami, przy czym dla spotkań EIONET warunkiem koniecznym jego uzyskania jest zgłoszenie dokonane przez NFP.

Zgodnie z praktyką w 2016 r. odbyły się trzy spotkania Zarządu oraz trzy spotkania Krajowych Punktów Kontaktowych. Dodatkowo EEA zorganizowała jedno webinarium dla NFP jako uzupełnienie przepływu informacji między spotkaniami wyjazdowymi. Grudniowe seminarium Zarządu poprzedzało wspólne seminarium dla Zarządu, Komitetu Naukowego, Krajowych Punktów Kontaktowych, z udziałem przedstawicieli KE, nt. przyszłości EEA i sieci EIONET, w kontekście wyzwań związanych z 7.EAP, zaplanowanej na 2017 r. ewaluacji EEA oraz procesu przeglądu monitoringu i sprawozdawczości REFIT. Do czerwca 2017 r. odbyły się 2 spotkania Zarządu, 2 spotkania NFP oraz 2 webinarium dla NFP. Oprócz bieżących spraw związanych z funkcjonowaniem Agencji, do najważniejszych kwestii poruszanych w 2016 r. na spotkaniach zaliczyć należy:

- realizację planu pracy EEA na 2016 r.;
- proces zatwierdzania wykonania budżetu za 2014 r.;
- przygotowanie planu pracy na 2017 r. i 2018 r., ujętych w trzyletnich Dokumentach Programowych;
- planowanie budżetu na 2017 r., kwestie audytu, problem cięć kadrowych w EEA;
- raporty tematyczne EEA;
- przygotowania do oceny podstawowych strumieni danych;
- zakres i sposób raportowania danych do Agencji;

- organizację pracy przy kolejnej edycji Corine Land Cover w ramach rozwoju Copernicus;
- współpracę EEA z KE oraz z Eurostatem w ramach EKC oraz SDG;
- działania EEA na poziomie międzynarodowym – procesy globalne realizowane przez UNEP i UNECE;
- współpracę między EEA a krajowymi sieciami EIONET w kontekście celów do realizacji oraz możliwych usprawnień;
- w ramach przygotowań do seminarium Zarządu i samego seminarium: organizację pracy EIONET na poziomie krajowym, wyzwania stojące przed siecią, rolę EIONET w kontekście tzw. rozwoju „bazy wiedzy” (7.EAP) oraz rozwoju e-raportowania.

Strona polska opiniowała dokumenty będące przedmiotem obrad Zarządu i NFP, a podczas spotkań na bieżąco reagowała i prezentowała stanowisko. Na forum Zarządu przedstawiciel GIOŚ brał udział w zatwierdzaniu określonych działań EEA i dokumentów. Spotkania Krajowych Punktów Kontaktowych umożliwiają zapoznanie się z pracami EEA, przedyskutowanie i wyjaśnienie działań EEA/EIONET z EEA oraz z innymi NFP, wymianę doświadczeń oraz przedstawienie uwag strony polskiej w istotnych kwestiach dotyczących współpracy z EEA. NFP PL zgłaszał propozycje do programu spotkań. Zainicjował ustalenie w agendzie spotkań plenarnych stałego punktu obrad dla bieżących kwestii operacyjnych, celem umożliwienia przedstawienia EEA całości wniosków z dyskusji wszystkich NFP na tzw. spotkaniach wstępnych bez udziału Agencji. W czasie spotkań polski NFP w 2016 r. podnosił m.in. kwestię roli EIONET, różnic w rolach raportujących i NRC, możliwości usprawnienia procedury sprawozdawczości, konieczność wyjaśnienia relacji z grupami roboczymi KE, potrzebę sfinalizowania przez EEA procesu klasyfikacji CDF i dotarcia z informacją do odpowiedzialnych za dane, problematykę kryteriów oceny CDF i wprowadzonych przez EEA testów blokujących przekaz danych w systemie, problemy dot. nowego raportowania danych o jakości wód, konieczność wykorzystywania przez EEA wyników prac grupy ICT UG, problematykę kategoryzacji produktów EEA, ich rozpowszechniania oraz komunikacji działań, kwestię przepływu informacji między EEA a EIONET, rolę NRC EIS i problematykę udziału EIONET we wdrażaniu INSPIRE, kwestie związane z organizacją procesu konsultacji raportów, problematykę organizacji pracy przy katalogu dot. efektywnego gospodarowania zasobami i wyników, kwestię kształtu seminarium Zarządu i wkładu NFP, potrzebę uwzględnienia w procesie EIR możliwości poprawy prawodawstwa UE. Uzyskał także dodatkowe wyjaśnienia odnośnie zadań wynikających z programu pracy EEA. Podczas dedykowanych sesji dot. tematyki przyszłości EEA i EIONET, a także podczas seminarium Zarządu, NFP PL dzielił się doświadczeniem ze współpracy oraz prezentował propozycje usprawnień dot. organizacji współpracy przez EEA. Jako członek grupy NFP ICT UG polski NFP uczestniczył w 2016 r. w spotkaniach (3) grupy, komentując obecne rozwiązania i proponując usprawnienia w zakresie narzędzi współpracy i komunikacji (m.in. odnośnie dostępności informacji, kont w systemie, narzędzi konsultacji, archiwizacji uwag krajów). NFP PL wziął także udział w poprzedzających jedno ze spotkań NFP warsztatach dot. rozwoju wiedzy dla tzw. przemian systemowych celem zapoznania się ze wspomnianym wcześniej projektem E3I i powiązаныmi zadaniami dla EIONET.

Działania Agencji dotyczące poszczególnych zakresów tematycznych były przedmiotem dyskusji z odpowiednimi NRC w czasie warsztatów dla ekspertów EIONET. NFP zapewnił udział ekspertów z Polski w zdecydowanej większości zorganizowanych przez EEA w 2016 r. spotkań dla NRC - 17 na wyjazdowych spotkaniach dla w sumie 20 NRC. Ogółem reprezentacja Polski na warsztatach NRC wyniosła 28 osób i była jedną z najliczniejszych reprezentacji wśród państw.

Spotkania NRC były cennym źródłem informacji, wymiany doświadczeń, a także pozwoliły wpływać na kształt działań EEA. Umożliwiły przedstawienie działań krajowych. Strona polska wygłosiła prezentacje na spotkaniach: NRC ds. jakości powietrza – nt. prezentacji danych przez stronę internetową i aplikację mobilną (DMIŚ GIOŚ); NRC ds. zanieczyszczeń do powietrza – nt. podejścia metodycznego do wykonywania projekcji emisji gazów cieplarnianych (IOŚ-PIB/KOBiZE); NRC ds. energii i środowiska – nt. krajowych działań wspierających wzrost efektywności energetycznej (DE ME) oraz rozwoju odnawialnych źródeł energii w Polsce (DEO ME). Na spotkaniu dot. wskaźników i ocen z zakresu różnorodności biologicznej pracownik DOP MŚ przedstawił stan zaawansowania prac nad mapowaniem i oceną usług ekosystemowych w kraju. Ponadto na spotkaniach NRC z zakresu wód śródlądowych, jakości powietrza, emisji do powietrza, hałasu reprezentanci Polski prezentowali stanowisko / udzielali wyjaśnień odnośnie określonej sprawozdawczości (GIOŚ, KZGW, IOŚ-PIB). Te i pozostałe spotkania NRC, dot. wód morskich, transportu, efektywnego gospodarowania zasobami, pokrycia terenu, użytkowania ziemi, wpływu klimatu, wpływu środowiska na zdrowie, komunikacji społecznej umożliwiły bezpośrednie zadawanie EEA pytań, pozyskanie cennej wiedzy o polityce UE, działaniach, planach i produktach EEA oraz innych państw i uzyskanie wyjaśnień odnośnie zadań do realizacji przez kraje.

Strona polska uczestniczyła w 3 z 9 organizowanych przez EEA w 2016 r. spotkań eksperckich: w spotkaniu dot. sprawozdawczości o jakości powietrza, spotkaniu dot. zapobieganiu powstawania odpadów niebezpiecznych oraz w spotkaniu grupy ds. turystyki i środowiska (członkiem grupy Ministerstwo Sportu i Turystyki). Ponadto pracownik DMIŚ GIOŚ (NRC ds. jakości powietrza) uczestniczył w prowadzonych przez EEA spotkaniach grupy roboczej ds. e-raportowania danych o jakości powietrza (tzw. grupa IPR). Na spotkaniu dot. odpadów niebezpiecznych pracownik DGO MŚ (NRC ds. odpadów) przedstawił prezentację nt. zapobiegania powstawaniu odpadów niebezpiecznych w procesach produkcyjnych w Polsce.

Przedstawiciele Polski uczestniczyli także w wybranych tematycznych webinarium EEA, które od 2015 r. zaczęły stanowić regularne uzupełnienie dotychczasowych form współpracy.

Podsumowanie udziału strony polskiej i wnioski

- W omawianym okresie sprawozdawczym strona polska wykonała zadania wynikające z Planu Pracy EEA, działając na poziomie Zarządu EEA, Krajowego Punktu Kontaktowego oraz krajowych centrów referencyjnych w ramach struktury EIONET.
- W zakresie zadań organizacyjno-zarządczych należy podkreślić dalsze istotne zaangażowanie Krajowego Punktu Kontaktowego w prace nad kształtem współpracy z EEA, w tym w zakresie priorytetów prac, jak i narzędzi wspomagających koordynację i realizację zadań. Związane to było m.in. z podjęciem przez EEA tematyki przyszłości EEA i EIONET, a także z dodatkowym zaangażowaniem polskiego NFP w działania grupy roboczej ICT UG.
- Kompetencje Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie egzekwowania wymagań ochrony środowiska oraz badania i oceny jego stanu stanowią właściwą bazę dla koordynacji współpracy z EEA na poziomie krajowym. Zgodnie z celami KE, która akcentuje potrzebę wzmocnienia wdrożenia regulacji UE oraz powierza Agencji obsługę coraz szerszego zakresu raportowania, a także z zapisami Strategii Europa 2020 i siódmego wspólnotowego programu działań na rzecz środowiska „Dobra jakość życia z uwzględnieniem ograniczeń naszej planety”(7.EAP) coraz większą rolę w działaniach Agencji odgrywa monitorowanie skuteczności implementacji prawodawstwa UE w kierunku jego poprawy. Dodatkowymi procesami, które angażują także EEA, są realizowane przez KE procesy przeglądu monitoringu i sprawozdawczości (REFIT) oraz implementacji prawodawstwa (EIR).
- W zakresie zadań sprawozdawczych EIONET PL kontynuował przekazywanie danych. W większości przypadków były to informacje już wytwarzane dla potrzeb zarządzania środowiskiem w kraju lub dla potrzeb sprawozdawczości międzynarodowej, w tym Wspólnotowej. Nowy zestaw, tzw. podstawowych strumieni danych – core data flows – zawiera częściowo pokrywający się z dawnymi priorytetowymi strumieniami danych zestaw przekazów, ale uwzględnia też wybrane inne przekazy. Rozszerzenie CDF o wybrane przekazy realizowane dotychczas całkowicie poza EIONET budziło istotne kontrowersje. NFP PL aktywnie uczestniczył w opiniowaniu propozycji, zwracając także uwagę na konieczność zapewnienia właściwego podziału kompetencji i obiegu informacji. Pełny zakres CDF lokuje tę sprawozdawczość głównie poza zadaniami wynikającymi z członkostwa w EIONET, a jednocześnie wprowadzanie przez EEA nowych zasad oceny oraz wyników wymagało monitorowania ze strony polskiej i odpowiednich reakcji. W pierwszej ocenie CDF za 2016 r., ograniczonej do 10 przekazów, Polska osiągnęła historyczny sukces, zajmując pierwsze, wraz z innymi dwoma krajami, miejsce. Możliwe to było dzięki terminowości i kompletności przekazów realizowanych przez poszczególne jednostki, a także czujności NFP po opublikowaniu wstępnych wyników. Zakres oceny CDF powoduje jednak, że nie może być ona bezpośrednio zestawiana z oceną PDF w poprzednich latach. Co więcej, z uwagi na różnice w harmonogramie sprawozdawczym, jej wyniki nie będą także porównywalne między nadchodzącymi latami. Stąd utrzymanie wysokiego wyniku dla ocenionych w 2016 r. przekazów nie jest gwarancją wysokiej noty i miejsca w następnych latach. Mając na względzie różnice w zakresie oceny w przyszłych latach, należy dążyć do utrzymania wysokiej oceny dla Polski.
- Zmiany w zakresie i formacie sprawozdawczości wiążą się ze wzrostem nakładu pracy wymaganego ze strony krajów. Przykładowo w zakresie danych o jakości powietrza

GIOŚ z sukcesem wdrożył e-raportowanie w pełnym obecnie obowiązującym zakresie, lecz jest to praca ciągła związana z dalszym rozwojem tej sprawozdawczości przez KE i EEA. Zrewidowany system raportowania danych o wodach śródlądowych zawiera szereg testów zwiększających wymagania względem krajów. Ponadto rozdzielanie danych pomiarowych od informacji przestrzennej i jednoczesna konieczność zbiorczego traktowania danych przestrzennych monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych, ilości wód oraz emisji rodzi problemy natury organizacyjnej. Automatyczne testy jakości wprowadzane są dla coraz większej liczby przekazów, powodując istotne obciążenie raportujących. Dodatkowym problemem są trudności techniczne po stronie EEA związane z niewydajnością jej systemu. Planowana przez EEA modernizacja Reportnetu powinna usprawnić proces sprawozdawczości. Jednakże może też, zwłaszcza w świetle ambicji KE przedstawionych w wynikach przeglądu REFIT, oznaczać kolejne wymagania względem krajów. Ponadto istotnym procesem pozostaje dostosowanie określonych zbiorów danych do wymagań dyrektywy INSPIRE. Należy dążyć do wzmocnienia modernizacji systemów informacyjnych i informatycznych w celu usprawnienia wymiany danych w skali krajowej i międzynarodowej.

- W 2016 r. EIONET PL uczestniczył w opiniowaniu inicjatyw i opracowań Agencji oraz przekazywał określone informacje i wkłady na potrzeby projektów EEA. Istotnym elementem współpracy był udział w konsultacjach raportów tematycznych EEA. Zauważyć także należy, że Agencja, w kontekście Strategii Europa 2020 i siódmego wspólnotowego programu na rzecz środowiska, a także programu Copernicus, podejmuje nowe przekrojowe tematy. Realizacja związanych z tym zadań na poziomie krajowym wymaga zaangażowania szeregu ekspertów i instytucji, również spoza EIONET, i opracowania wynikowej, spójnej informacji lub stanowiska. Do najważniejszych projektów przekrojowych w najbliższym okresie należy zaliczyć koordynowane po stronie polskiej przez NFP opracowanie profilu gospodarowania zasobami materiałowymi. W obecnym i kolejnych latach szczególnie istotnym zadaniem, angażującym przede wszystkim GIOŚ – NFP / NRC SoE, będzie udział w opracowaniu kolejnego wieloletniego raportu EEA o stanie środowiska Europy i prognozach jego zmian – SOER 2020.
- Strona polska zapewniła udział przedstawicieli w prawie wszystkich spotkaniach EIONET. Dały one możliwość lepszego rozpoznania prowadzonych na poziomie unijnym działań na rzecz monitorowania i poprawy stanu środowiska, w powiązaniu z politykami sektorowymi, a równocześnie zaprezentowania doświadczeń krajowych na forum międzynarodowym. Pozwoliły także na zapoznanie się ze stawianymi przed krajami członkowskimi wymogami odnośnie zapewnienia odpowiednich systemów informacyjnych w ramach koncepcji wspólnego, europejskiego systemu informacji o środowisku SEIS (COM/2008/0046) i realizacji 7.EAP. Stworzyły także możliwość współdecydowania o podejmowanych przez Agencję działaniach, angażujących sieć EIONET. Istotnym, niedawno wprowadzonym narzędziem współpracy były webinaria.
- Do obszarów wymagających wzmocnienia na poziomie krajowym w dalszym ciągu zaliczyć należy wykorzystanie opracowań i usług EEA dla potrzeb realizacji bieżących zadań w poszczególnych komórkach resortu i innych instytucjach. W tym celu wskazana jest m.in. większa aktywność krajowych centrów referencyjnych na rzecz promocji działań EIONET.

- Temat przyszłości EEA i sieci EIONET zaczął być silnie akcentowany od II połowy 2016 r., co związane jest z prowadzonym przez KE przeglądem REFIT oraz rozpoczętą w 2017 r. ewaluacją EEA. Nie wyklucza się w przyszłości zmian w rozporządzeniu o EEA i EIONET. Agencja silnie podkreśla rolę sieci EIONET, wiążąc z nią także oczekiwania odnośnie monitorowania postępów w realizacji celów 7.EAP. Równocześnie KE powierza EEA obsługę coraz szerszego zakresu sprawozdawczości, a w planach jest istotna modernizacja systemu Reportnet. Przedłużanie przez EEA Wieloletniego Programu Pracy stawia kolejne pytania co do standardowego przeglądu struktury NRC. Rozszerzanie roli EEA, w tym także realizacja przez nią działań na rzecz zapewnienia właściwej „bazy wiedzy” w ramach inicjatywy EKC, generuje nowe zadania dla EIONET, wymagające zapewnienia odpowiednich zasobów. Formułowanie przez EEA coraz bardziej przekrojowych zadań powoduje na poziomie kraju wzrost wysiłku na rzecz koordynacji, ponadto Agencja kieruje do NFP coraz większą liczbę zadań, w tym również czynności dotychczas realizowane przez EEA. W tej sytuacji coraz pilniejszą potrzebą staje się wzmocnienie Krajowego Punktu Kontaktowego. Równocześnie, mając na uwadze rozwój sieci EIONET, należy zwracać uwagę na wielość dostępnych źródeł danych, podziały kompetencyjne na poziomach UE i krajowych oraz funkcjonujące struktury wymiany informacji, których EEA nie powinna ani dublować ani pomijać.
- Należy odnotować, że Główny Inspektor Ochrony Środowiska powraca do aktywnego udziału w nieformalnej sieci dyrektorów krajowych agencji ds. środowiska - EPA Network, z którą ściśle współpracuje Europejska Agencja Środowiska.

ZAŁĄCZNIK 1 Krajowa struktura EIONET w 2016 r.

Krajowy Punkt Kontaktowy (<i>National Focal Point</i>)	Małgorzata Bednarek – stanowisko ds. współpracy z EEA w DMIŚ GIOŚ – NFP PL Anna Katarzyna Wiech – Dyrektor DMIŚ GIOŚ – NFP PL Alternate
Krajowe Centra Referencyjne (<i>National Reference Centres</i>)	
<i>Air Quality</i>	Dominik Kobus (IOŚ-PIB), Magdalena Brodowska (DMIŚ GIOŚ), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Environment and Transport</i>	Andrzej Siemiński (DSTWM MIB)
<i>Noise</i>	Radosław Kucharski (IOŚ-PIB), Margareta Sokołowska (DMIŚ GIOŚ)
<i>Industrial Pollution</i>	Krystyna Panek-Gondek (DZŚ MŚ), Justyna Grzywacz (DIO GIOŚ)
<i>Mitigation of Air Pollution and Climate Change</i>	Kinga Majewska (DOPK MŚ), Anna Olecka (KOBiZE w IOŚ-PIB), Bogdan Dębski (KOBiZE w IOŚ-PIB)
<i>Environment and Energy</i>	Anna Madyniak (DE ME), Piotr Czopek (DEO ME)
<i>Climate Change Impacts, Vulnerability and Adaptation</i>	Marcin Grądzki (DZRWM MŚ), Danuta Limanówka (IMGW-PIB), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Water Quality and Ecological Status</i>	Tomasz Zalewski* (DMIŚ GIOŚ)
<i>Water Quantity</i>	Jan Pryzowicz (KZGW)
<i>Water Emission</i>	Jolanta Kopyra (KZGW)
<i>Marine, Coastal and Maritime</i>	Włodzimierz Krzymiński (IMGW-PIB O. Gdynia), Magdalena Kamińska (DMIŚ GIOŚ)
<i>Biodiversity data and information</i>	Małgorzata Jankowska-Różyńska (DZZP GDOŚ), Marta Rzemieniuk (DZZP GDOŚ), Marcin Ostasiewicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Biodiversity and ecosystem indicators and assessment</i>	Łukasz Namyślak (DOP MŚ), Łukasz Rejt (DZZP GDOŚ), Dorota Radziwiłł (DMIŚ GIOŚ)
<i>Agriculture and Environment</i>	Elżbieta Budka** (DPB MRiRW)
<i>Soil</i>	Grzegorz Siebielec (IUNG-PIB), Joanna Czajka (DMIŚ GIOŚ)
<i>Land Cover</i>	Michał Klusek (GUGiK), Agata Hościło (IGiK), Maria Lenartowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Land Use and Spatial Planning</i>	<i>w oczekiwaniu na nominację</i>
<i>Waste</i>	Beata Kłopotek (DGO MŚ)
<i>Resource-efficient Economy and Environment</i>	Małgorzata Sołtan (DZRWM MŚ), Jarosław Klonowski (DIP MR)
<i>Environment and Health</i>	Krzysztof Skotak (NIZP-PZH)
<i>Forward Looking Information and Scenarios</i>	<i>w oczekiwaniu na sprecyzowanie przez EEA zadań</i>
<i>State of Environment</i>	Barbara Albiniak (DMIŚ GIOŚ)
<i>Environmental Information Systems</i>	Maria Lenartowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Communication</i>	Katarzyna Piskorska (DEK MŚ), Barbara Albiniak (DMIŚ GIOŚ)

*w I kw. Mateusz Zakrzewski w zastępstwie ** przez część roku Monika Ostaś w zastępstwie

DMIŚ GIOŚ – Departament Monitoringu i Informacji o Środowisku w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska; DIO GIOŚ – Departament Inspekcji i Orzecznictwa GIOŚ; DOPK MŚ – Dep. Ochrony Powietrza i Klimatu w Min. Środowiska; DZŚ MŚ – Dep. Zarządzania Środowiskiem w MŚ; DZRWM MŚ – Dep. Zrównoważonego Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej w MŚ; DOP MŚ – Dep. Ochrony Przyrody w MŚ; DGO MŚ – Dep. Gospodarki Odpadami MŚ; DEK MŚ – Dep. Edukacji i Komunikacji MŚ; DPB MRiRW – Dep. Płatności Bezpośrednich w Min. Rolnictwa i Rozwoju Wsi; DZZP GDOŚ – Dep. Zarządzania Zasobami Przyrody GDOŚ; DIP MR – Dep. Innowacji w Min. Rozwoju; DE ME – Dep. Energetyki w Min. Energii; DEO ME – Dep. Energii Odnawialnej w ME; DSTWM MIB – Dep. Strategii Transportu i Współpracy Międzynarodowej w Min. Infrastruktury i Budownictwa; KZGW – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej; IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej; NIZP-PZH – Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny; IOŚ – Instytut Ochrony Środowiska; KOBiZE – Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami; IUNG – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa; GUGiK – Główny Urząd Geodezji i Kartografii; IGiK – Instytut Geodezji i Kartografii; x - PIB – x - Państwowy Instytut Badawczy

ZAŁĄCZNIK 2 Krajowa struktura EIONET w 2017 r.

Krajowy Punkt Kontaktowy (National Focal Point)	Małgorzata Bednarek – stanowisko ds. współpracy z EEA w DMIŚ GIOŚ – NFP PL Anna Katarzyna Wiech – Dyrektor DMIŚ GIOŚ – NFP PL Alternate
Krajowe Centra Referencyjne (National Reference Centres)	
<i>Air Quality</i>	Dominik Kobus (IOŚ-PIB), Magdalena Brodowska (DMIŚ GIOŚ), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Environment and Transport</i>	Andrzej Siemiński (DSTWM MIB)
<i>Noise</i>	Radosław Kucharski (IOŚ-PIB), Margareta Sokołowska (DMIŚ GIOŚ)
<i>Industrial Pollution</i>	Krystyna Panek-Gondek (DZŚ MŚ), Justyna Grzywacz (DIO GIOŚ)
<i>Mitigation of Air Pollution and Climate Change</i>	Kinga Majewska (DOPK MŚ), Anna Olecka (KOBiZE w IOŚ-PIB), Bogdan Dębski (KOBiZE w IOŚ-PIB)
<i>Environment and Energy</i>	Anna Madyniak (DE ME), Piotr Czopek (DEO ME)
<i>Climate Change Impacts, Vulnerability and Adaptation</i>	Marcin Grądzki (DZRWM MŚ), Danuta Limanówka (IMGW-PIB), Barbara Toczko (DMIŚ GIOŚ)
<i>Water Quality and Ecological Status</i>	Tomasz Zalewski (DMIŚ GIOŚ)
<i>Water Quantity</i>	Jan Pryzowicz (KZGW)
<i>Water Emission</i>	Jolanta Kopyra (KZGW)
<i>Marine, Coastal and Maritime</i>	Włodzimierz Krzymiński (IMGW-PIB O. Gdynia), Magdalena Kamińska (DMIŚ GIOŚ)
<i>Biodiversity data and information</i>	Małgorzata Jankowska-Różyńska (DZZP GDOŚ), Cezary Gorczyński (DZZP GDOŚ)
<i>Biodiversity and ecosystem indicators and assessment</i>	Łukasz Namysłak (DOP MŚ), Sylwia Gawrońska (DZZP GDOŚ), Dorota Radziwiłł (DMIŚ GIOŚ)
<i>Agriculture and Environment</i>	Elżbieta Budka (DPB MRiRW)
<i>Soil</i>	Grzegorz Siebielec (IUNG-PIB), Joanna Czajka (DMIŚ GIOŚ)
<i>Land Cover</i>	Michał Klusek (GUGiK), Agata Hościło (IGiK), Maria Lenartowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Land Use and Spatial Planning</i>	w oczekiwaniu na nominację
<i>Waste</i>	Beata Kłopotek (DGO MŚ)
<i>Resource-efficient Economy and Environment</i>	w oczekiwaniu na nominację (DZRWM MŚ), Olga Rataj (DIP MR)
<i>Environment and Health</i>	Krzysztof Skotak (NIZP-PZH)
<i>Forward Looking Information and Scenarios</i>	w oczekiwaniu na sprecyzowanie przez EEA zadań
<i>State of Environment</i>	Barbara Albiniak (DMIŚ GIOŚ)
<i>Environmental Information Systems</i>	Maria Lenartowicz (DMIŚ GIOŚ)
<i>Communication</i>	Katarzyna Piskorska (DEK MŚ), do nominacji w GIOŚ

DMIŚ GIOŚ – Departament Monitoringu i Informacji o Środowisku w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska; DIO GIOŚ – Departament Inspekcji i Orzecznictwa GIOŚ; DOPK MŚ – Dep. Ochrony Powietrza i Klimatu w Min. Środowiska; DZŚ MŚ – Dep. Zarządzania Środowiskiem w MŚ; DZRWM MŚ – Dep. Zrównoważonego Rozwoju i Współpracy Międzynarodowej w MŚ; DOP MŚ – Dep. Ochrony Przyrody w MŚ; DGO MŚ – Dep. Gospodarki Odpadami w MŚ; DEK MŚ – Dep. Edukacji i Komunikacji MŚ; DPB MRiRW – Dep. Płatności Bezpośrednich w Min. Rolnictwa i Rozwoju Wsi; DZZP GDOŚ – Dep. Zarządzania Zasobami Przyrody GDOŚ; DIP MR – Dep. Innowacji w Min. Rozwoju; DE ME – Dep. Energetyki w Min. Energii; DEO ME – Dep. Energii Odnawialnej w ME; DSTWM MIB – Dep. Strategii Transportu i Współpracy Międzynarodowej w Min. Infrastruktury i Budownictwa; KZGW – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej; IMGW – Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej; NIZP-PZH – Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny; IOŚ – Instytut Ochrony Środowiska; KOBiZE – Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami; IUNG – Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa; GUGiK – Główny Urząd Geodezji i Kartografii; IGiK – Instytut Geodezji i Kartografii; x - PIB – x - Państwowy Instytut Badawczy

ZALĄCZNIK 3 Podstawowe strumienie danych – Core Data Flows (CDFs)

Lp. CDF	Tematyka	Zobowiązanie	Przekaz danych	Częstotliwość	Jednostka przekazująca do EEA	Podlega ocenie przez EEA w roku						
						2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1	Powietrze	Decyzja 2011/850/UE dla dyrektywy o jakości powietrza	AQD IPR: Information on primary validated assessment data – measurements (E1a)	co roku	GIOŚ (DMIŚ)							
2			AQD IPR: Primary up-to-date assessment data (E2a)	co roku	GIOŚ (DMIŚ)							
3		Konwencja ws transgranicznego przemieszczania zanieczyszczeń na dalekie odległości	CLRTAP: National emission inventories	co roku	IOŚ-PIB/KOBiZE							
4		Rozporządzenie(WE) 166/2006 ws Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń	E-PRTR: Art. 7 data reporting	co roku	GIOŚ (DIO)							
5		Rozporządzenie (UE) 525/2013 ws mechanizmu monitorowania emisji gazów cieplarnianych i Ramowa Konwencja NZ ws. zmian klimatu	GHG/MMR- GHG/UNFCCC: Greenhouse gas inventories	co roku	IOŚ-PIB/KOBiZE							
6		Rozporządzenie (UE) 525/2013 ws mechanizmu monitorowania emisji gazów cieplarnianych	GHG/MMR: Approximated greenhouse gas inventories	co roku	IOŚ-PIB/KOBiZE	po uruchomieniu przez EEA testów jakości (do ustaleń)						
7			GHG/MMR: Projections (GHG emissions and removals)	co 2 lata	IOŚ-PIB/KOBiZE							
8	Hałas	Dyrektywa 2002/49/WE dot. oceny i zarządzania poziomem hałasu	Strategic noise maps (DF4-8)	co 5 lat	GIOŚ (DMIŚ)							
9	Wody	Plan pracy EEA w zakresie dot. zasobów wód	WISE-3: WISE SoE – Water Quantity	co roku	KZGW							
10		Plan pracy EEA w zakresie dot. jakości wód	WISE-4: WISE SoE – Water Quality	co roku	GIOŚ (DMIŚ)							
11		Dyrektywa 91/271/EWG dot. oczyszczania ścieków komunalnych	UWWTD: Implementation	co 2 lata	KZGW							
12		Dyrektywa 2000/60/WE dot. polityki wodnej – tzw. ramowa dyrektywa wodna	WFD: Programmes of measures (Article 11)	co 6 lat	KZGW							
			WFD: River Basin Management Plans – 2016 RBDSUCA XML data	co 6 lat	KZGW							
13		Dyrektywa 2006/7/WE dot. zarządzania jakością wody w kąpieliskach	BDW: Monitoring and classification	co roku	GIS							
14		Plan pracy EEA w zakresie dot. jakości wód przejściowych, przybrzeżnych i morskich	WISE-6: WISE SoE – Water quality in transitional coastal and marine waters	co roku	GIOŚ (DMIŚ)							
		Plan pracy EEA w zakresie dot. elementów biologicznych wód przejściowych i przybrzeżnych	WISE-2: WISE SoE – Biological data in transitional and coastal waters	co roku	GIOŚ (DMIŚ)							
	Dyrektywa 2008/56/WE ws. polityki środowiska morskiego – tzw. dyrektywa ramowa ws. strategii morskiej	MSFD: Art. 8, 9, 10	co 6 lat	GIOŚ (DMIŚ) i KZGW								
MSFD: Monitoring programmes (Article 11)		co 6 lat	GIOŚ (DMIŚ)									
15	Przyroda	Plan pracy EEA w zakresie dot. obszarów chronionych	CDDA: Nationally designated areas	co roku	GDOŚ							
			N2000: Information on Natura 2000 sites / Emerald network	co roku	GDOŚ							
16	Dyrektywa 92/43/EWG ws. ochrony siedlisk oraz Dyrektywa 2009/149/WE ws. ochrony dzikiego ptactwa / pozostałe kraje – Konwencja berneńska	HD: Report on Implementation Measures (Article 17)	co 6 lat	GDOŚ								
17	Dyrektywa 92/43/EWG ws. ochrony siedlisk	BD: Progress/implementation report (Article 12)	co 6 lat	GDOŚ								
18	Dyrektywa 2009/149/WE ws. ochrony dzikiego ptactwa											

GIOŚ - Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (DMIŚ – Departament Monitoringu i Informacji o Środowisku, DIO – Dep. Inspekcji i Orzecznictwa); GIS – Główny Inspektorat Sanitarny; GDOŚ – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska; IOŚ-PIB/KOBiZE - Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami w Instytucie Ochrony Środowiska – PIB; KZGW – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej

ZALĄCZNIK 4 Zestawienie ważniejszych pojęć i skrótów stosowanych w niniejszej informacji

CDF	podstawowy strumień danych przekazywanych do EEA (<i>Core Data Flow</i>) – nowa klasyfikacja zastępująca PDF
CDR	Centralne Repozytorium Danych EEA (<i>Central Data Repository</i>) – element Reportnetu
CLC	CORINE Land Cover: baza danych o pokryciu terenu (CORINE - <i>Coordination of Information on the Environment</i>)
CLRTAP	Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na duże odległości (<i>Convention on Long-range Transboundary Air Pollution</i>)
Copernicus	realizowany przez KE program obserwacji Ziemi – wcześniej GMES (<i>Global Monitoring for Environment and Security</i>)
CSI	bazowy zestaw wskaźników EEA (<i>Core set of indicators</i>)
DG	Dyrektoriat Generalny Komisji Europejskiej ENV – ds. Środowiska; CLIMA – ds. Działań w dziedzinie klimatu; GROW – ds. Rynku wewnętrznego, przemysłu, przedsiębiorczości i małych i średnich przedsiębiorstw; RTD – ds. Badań naukowych i innowacji;
DMIŚ	Departament Monitoringu i Informacji o Środowisku GIOŚ
EAP	wspólnotowy program działań na rzecz środowiska (<i>Environmental Action Programme</i>)
EEA	Europejska Agencja Środowiska (<i>European Environment Agency</i>)
EIONET	Europejska Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska (<i>European Environment Information and Observation Network</i>)
EKC	inicjatywa Społeczność Wiedzy o Środowisku (<i>Environmental Knowledge Community</i>)
ETC	Europejskie Centra Tematyczne (<i>European Topic Centres</i>)
GHG	gazy cieplarniane (<i>greenhouse gases</i>)
GIOŚ	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
INSPIRE	Europejska Infrastruktura Danych Przestrzennych (<i>Infrastructure for Spatial Information in Europe</i>)
JRC	Wspólne Centrum Badawcze Komisji Europejskiej (<i>Joint Research Centre</i>)
KE	Komisja Europejska
MAWP	Wieloletni Program Pracy EEA (<i>Multi-annual Work Programme</i>)
NEC	krajowe pułapy emisji (<i>national emission ceilings</i>)
NFP	Krajowy Punkt Kontaktowy (<i>National Focal Point</i>) ds. współpracy z EEA
NRC	Krajowe Centra Referencyjne (<i>National Reference Centres</i>) w strukturze EIONET
ONZ	Organizacja Narodów Zjednoczonych (<i>United Nations</i>)
PDF	priorytetowy strumień danych przekazywanych do EEA (<i>Priority Data Flow</i>)
REFIT	prowadony przez KE Program sprawności i wydajności regulacyjnej – przegląd obejmujący oceny prawa ochrony środowiska dla identyfikacji problemów w monitoringu i sprawozdawczości
Reportnet	zbiór narzędzi informatycznych EEA dla celów sprawozdawczości w zakresie ochrony środowiska
SDGs	Cele Zrównoważonego Rozwoju (<i>Sustainable Development Goals</i>)
SEIS	Wspólny System Informacji o Środowisku (<i>Shared Environmental Information System</i>)
SOER	raport o stanie środowiska (<i>State of the Environment Report</i>)
UNFCCC	Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu (<i>United Nations Framework Convention on Climate Change</i>)
TERM	Mechanizm Sprawozdawczy ds. Transportu i Środowiska (<i>Transport and Environment Reporting Mechanism</i>)
WISE	System Informacji o Wodach w Europie (<i>Water Information System for Europe</i>)

Patrz także zał. 1 i 2.